

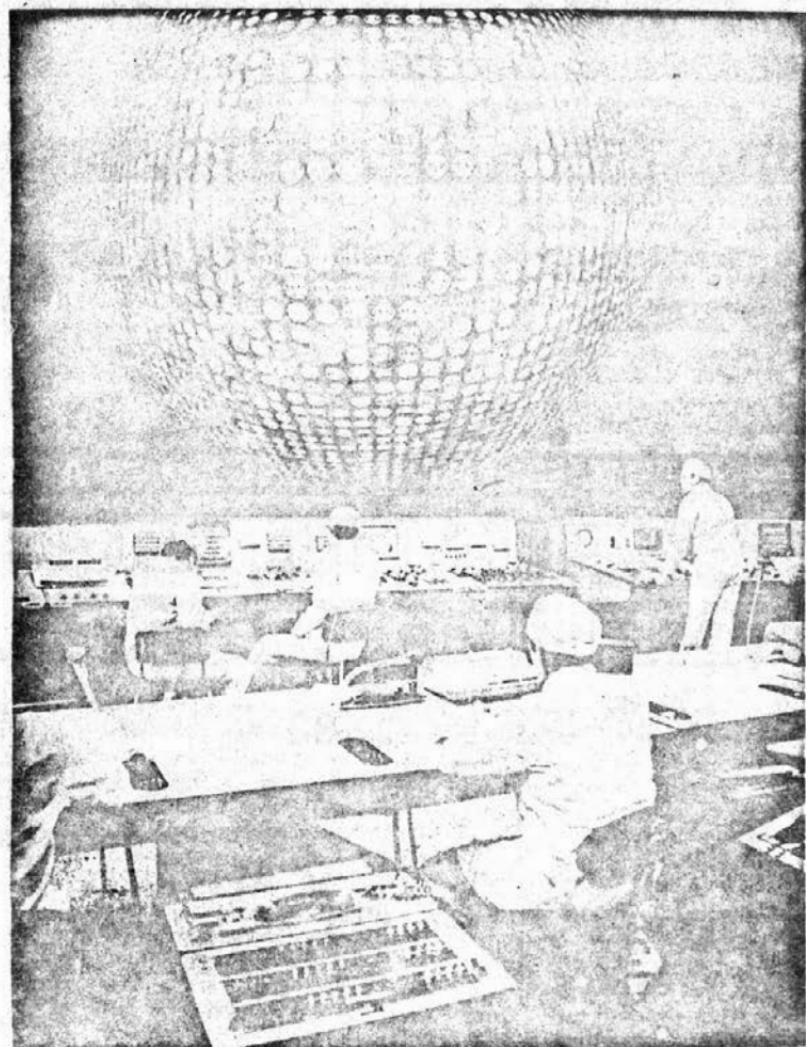
BIBLIOTECA NOVA

NOVA

NOVA
NOVA NOVA

NOVA

NOVA

BIBLIOTECA NOVA

**CAIET DE TEORIE CRITICA SI
ISTORIE LITERARA SF**
REALIZAT DE CENACLUL HELION IN CO-
LABORARE CU CENACLUL H.G. WELLS

ARGUMENT _____ P.3

**TEME SI MOTIVE SF. IN VERSIUNE
ROMANEASCA - C. ROBU** _____ P.4-6

DIN NOU DESPRE RAPORTUL WELLS-VERNE , M. OPRITA _____ P. 7-8

UN ROMAN DESPRE VIITOR ? - C. IONITORIU p. 9

RAPORT DESPRE STAREA TEORIEI SF. , **DARKO SUVIN** _____ P. 9-14

STAREA DE VEGHE A ADEVARULUI - D. MANIU _____ P. 13

SCHITA UNEI POSIBILE STRUCTURI L. IONICA _____ P.15

MEDIATORI SAU STIINTIFICO-FANTASTICUL IN CONCEPȚIA LUI GOLDMAN , M.F. DISPA _____ P. 17-18

MEDICINA SI SFUL ANGLO-SAXON P.19

UN EXPERIMENT UTOPIC p.22

LISTA BIBLIOGRAFICA P. 25

APRILIE '83

COLECTIVUL DE REDACTIE

D. DAVIDEANU L. IONICA (COORDONATOR) M. LUCA C. SECU
V. DAVID V. JAGER V. MARINEASA

TEHNOREDACTARE : M. PRIMARU SI H. SISKA

ILUSTRATIA: W. COVLESCU SI A. DANCEA

ADRESA RED. STR. ARIES 19, 1900 TIMISOARA

Din cîte știm, în limba română există doar trei cărți dedicate în întregime literaturii științifico-fantastice: "Viitorul? Atenție!" (1968), antologie de Ion Hobana, "Literatura SF" (1980) de Florin Manolescu și "Science fiction - autori, cărți, idei" (1983) de Ion Hobana. Se mai adaugă un volum *vechiu* despre Jules Verne, datorat tot lui Ion Hobana. Altele, nu multe, au cuprinzut cîte un studiu, *mai puțin* sau ori numai un simplu paragraf. Este extrem de puțin în comparație cu secole de apariții editoriale anuale de istorie, teorie și critică literară.

Dacă volumele cuprinzând referiri la literatura SF pot fi găsite relativ ușor, situația se schimbă în privința celor paste și multe de articole răspândite de-a lungul anilor în periodice. Numeroase contribuții interesante pot fi considerate, din nefericire, ca și pierdute. Cîte sunt bibliotecaile care să posedă colecțiile principalelor reviste literare și de cultură românești?

Cel ce dorește să întreprindă un demers teoretic asupra literaturii științifico-fantastice se afilă astfel în fața unei sarcini dificile și nu i se poate reprosa sentimentul de piciorat ce-l înconjoară. Lipsea unui real dialog între rarei exegezi ai SF-ului se face resimțită negativ. Alătuirea unei temelii comune pe care să se finalizeze construcțiile individuale se amintește mereu.

O serie de aspecte asupra căror persistă numeroase confuzii se cer discutate și lăsate. Unele dintre ele nu sunt subiecte noi, dar, nu putem să nu observăm că, în ce le privește, se bate pasul pe loc și se repetă același lucru de multă vreme: relația literaturii SF cu "știința"; relația cu literatura fantasticii; caracterul și limitele anticipației oferite de acest gen literar; caracterul evazionist sau nou-evazionist al SF-ului etc.

Problema cea mai acută a literaturii SF românești actuală rămîne cea a criteriilor care determină valoarea estetică. Ele nu pot fi altele decât cele ale literaturii în general; ouătoarele acestea, lucruri slabă, dilectorice, de un gust Indo-european, sunt puse altăori de reușite. Premiile juriilor stîrnesc nu de puține ori nedumeriri. Aceea ce unii laudă, alii critica sau ignoră. Tabloul schițat mai sus tresește la rîndul său nedumerire. Diferențierile în aprecieri sunt atât de categorice încât cu greu ar putea fi puse doar pe seama unui bagaj perceptiv difert. Explicațiile, oricără de ingenioase, ale acestor stări de lucru, nu se vor dovedi relevante atât timp cât nu au în vedere operele concrete.

Un subiect de meditație, aproape neliniștititor, o constituie acelle intervenții teoretice care neagă statutul literar estetic nu al unor sau altora dintre producțiiile genului SF, ci al genului în sine. Mai ales cînd aceasta se face de către admiratori. Revine exegetilor literaturii SF rolul de a-i apăra calitatea sa de artă literară, indiferent din ce parte ar veni Indo-eiile - din exterior sau din interior. Fără indoială că literatura SF are trăsături distinctive față de literatură main-stream, dar acestea nu se manifestă prin negarea valorilor fundamentale. Opiniile contrare își pot aduce sprînjul la ^{on} diferite argumente. Cei din "Interior" vor susține existența unei literaturi valoroase prin calitățile sale extra estetice: dimensiunea vizionară, valențele stimulative și imaginatice sau aplicare tehnico-științifică etc. Cei din "Exterior", luând drept etalon lucruri de reușite, vor extrapola nejustificate aprecierile asupra întregului gen. Un dialog este nu numai posibil dar și necesar.

În plan stilistic se cunosc remarcat faptul că, în mod paradoxal, un gen ca și se dorește novator prin esență, se dovedește conservator în folosirea mijloacelor de expresie. Cele mai multe opere probează o asență afirmație. Phenomenul ar merită o cercetare și din perspectiva sociologiei literare. Ca reflex, cercetarea stilistică a operelor SF este ca și inexistentă.

"Biblioteca Nova", culegere realizată de cenușătorile timigorene "Helion" și "H.G.Wall", se va strădui să ofere un cadru pentru debaterea problemelor literaturii SF moderne și clasică, românești și străine. Studiile și articolele de istorie, teorie și critică literară referitoare la science-fiction vor fi acceptate cu interes. Îndemnăm în înfiriparea mult aşteptatului dialog.

Alături de materiale originale, "Biblioteca Nova" se va strădui să repună în circulație cele mai valoroase contribuții românești. Vom reproduce integral sau fragmentar articolele prezente în periodice, sperând să se realizeze în timp un adăvărat corpus de texte de referință.

Avea convinserea că dezvoltarea semnificativă a literaturii științifico-fantastice românești nu se poate face doar prin teoriuri individuale, independent de reflexia teoretică, independent de constituirea unei teorii literare a domeniului, independent de crearea unor instrumente conceptuale specifice.

TEME SI MOTIVE S.F. ÎN VERSIUNE ROMÂNEASCĂ

Ponderarea aparte pe care o dețin în *science fiction* esențiala "motive" este unul recunoscător drept una dintre trăsăturile definitorii ale "genului" în raport cu literatură *științifică*. Pe de o parte, numărul motivelor intrinsece compatibile cu SF-ul nu este nălbindat, pe de altă - "genul" înseși, prin chiar natură sa, este mult mai pernicioasă cîrca-
lașiei tralingvistică și "tumelor"¹ și "motivelor"², în comparație cu alte teritorii ale literaturăi: toate datele situației converg spre o inevitabilă confruntare cu probleme "preludorale" sau "re-modellizante" creațoare a motivelor - fie ascunse motive SF "standard", motive "clasică" specifice tradiției europene în artă și literatură, ori motive "indigenă" românești.

Necesitatea acestei confruntări se ridică, în un mod mai subtil, și în fața fatuoșului *science fiction* românesc, lăsat în canguri și raportul artei la contextul și la patrimoniu interdiscursional al genului, reporterăcind ce misă existență unică tinerii genuri distinct. La modul neajunsit și concret, problema se pune final, mai sunt fiecărui scriitor lăsat în parțial, pentru căruia scenariul "diferență specifică" se concretizează, la mijlocul ei, ca un al doilea "gen proxim" făcut de către scriitorul care să-și afirme propria "diferență specifică", propriul timbr distins individual, propriu unicitate. Un doble "gen proxim" apără - acela și "genul" ca ensemble și ca patrimoniu internațional, la care vine să se adauge filosofia națională grecă și SF-ului românesc - nu constituie ca să sinteze de ruferești de două ori supradimensionat, în funcție de către fiecare scriitor este obligat de logica înțelegerii și artei unei adevărate genuri și o creație proprie de diferențiere, dacă treacă să nu vada confirmat de acestuia împotriva lui logicii esențiale, ce recunoaște drept la răspărare în planul artei numeroi unicării irreconciliabile.

Pentru scriitorul de *science fiction*, problema re-mădărită personală și originală a motivelor este, cum zicind, o problemă de "ce și cum și cu fiz".

Ințelegeră și întărgind dialectică acestei soluții personale, ireconciliabile, ale celor mai buni dintre scriitori români de *science fiction*, în mod de fapt, etiopăficiunice semnificative atâtqăd și-a confirmat, în ultimele două decenii și jumătate, cătiva scriitori specifice dintr-o cale, sub raportul de unicării și opiniunile luminează, în prim plan, ca înțe-

optimalul lucid și crassul amanist, iar sub reportaj exprimării - lirismul, esențele stilistică, humorul. Structural, sau doar programatic - spanzură și cu altă cenușă - optimizarea diferențierii pe astfel români de viziunile catastrofice, români, apocaliptici, ca în contextul *science fiction*-al occidental de proprietăți elisee, doamne și tezauri; filmul însă, în optimismul lucid, nu se slindează, ca prin anii '50, momente negative ale dialekticii, vînturile din care structurarea conflictului și episcului nu era decât de cîştigat; *happy end* nu mai este acum obligatoriu, atunci când totuși spore filmul de obicei funcțional, legitimat de prepozitivul unei imaginații gomane, inclinând cogenital imaginea fascistică ori joacă-ironică, mai rar terifiantă ori minuzantă... mistică.

Cheia de boltă a acestei concepții rezidă în credința fanilor că "omul este numărul lăzărilor", chiar și în cînd oră nu există, ori există doar o virtualitate latente.

O piesă cu valoare exponentială pentru obiecturile și delimitările prin care *science fiction*-ul românesc actual și-e construit un profil propriu și un timbr distinct în contextul internațional al genului este *Cea mai bună carte din lume*, povestire serială de Ion Hobana în 1962. Împinseiata strategie narrativă și a tactică de insolite și desvoltările identității planetelor unde domnilisează mirificele peisaje pe care autorul ni le periodă prin față coborând astăzi pînă în final - servind funcțional misiuni esențiale a povestirii, că concentrează în epanost optimismul, amanismul, prepozitivul imaginativ caracteristic în sprijinul anticipației românești, servind încredințări neferosite a certitudinii ei, după consumarea temerară și neșăturată a experienței a cuceririi comunismului, "cum niciun bunic dintr-o lume" continuă să zâmbească totuști, singurul loc din imensitatea cosmică unde - pîna la probă contrarie - omul se poate simți "cucerit".

In cînd temelii și motivele SF pe care le întîlnim abordate de noi mulți scriitori români - cum fiindu-le demersul elaborării și prelucrării legăturătoare - său ce reține atenția în primul rînd este tezaurul colectiv personal de deviație, de insolitană, mijlochul care nevoiașă accent de originalitate, mijlochul personal de susținere, cum se difuzează din care rezultă verăușii atât de diverse și anul și nezelindă motivuri care să nu mai fie viață și moarte în sine. Edi-

țirico-montanice din vol. *Pălăria de pag* (1974). Confrunta-se cu nu mai poate decât la concluzia că Horia Aronă și încreză, mai întâi, că "altă" soluție, personală, la problema "mutantului român", dar că, apoi, dimineați se sănătatea unei ascunse "treizeci" soluții, a renunțat și s-a alipit și la "plutoonul" care merge pe "a doua" soluție, rezumată mai sus. ("Prima soluție" fiind, bineînțeleș, aceea originală, a mutantului-expresion, inevitabil înstrăinat de "umanitorii de rind", neșătit de agresivitatea grecă și a acestora, dor ripostând și contra-atacind energic el însuși, cu mijloace inaccesibile coloniștilor - acea cum spune de regulă mutantul în standardele occidentale.) Devenită quasi-convenție pe lângă alternative transplantari reciprocă de bio-enveniți dianomofili care au durul de a face reaversibili astăzi vizatelor, doar cunamii identice ca "formular microbioelectrica" (nocte, geologul bucureștean Macră și timșoreanul Măz, student la București) inițiază. În prima versiune, amplu program "umanitar" în scopul planetar și spre a asigura fizicii om de pe pămînt tendențial spre neșuruire. Optimism cenzurat, în ultime versiuni, prin lacitudinea și realismul pe care le presupune adăvintul umanului "contemporan cu ei încărcați, caid de totdeauna", cui doi nemulțumi se năljuțănd să-și menajă, cu intristăță compasiunea confraternă, rudiile și apropiații, rămăzii surorutii.

Pe un secord lirio este oprit și finalul povestirii *Prima lectie de geometrie* din vol. *Istoria inexistentei* (1980) de Ovid S. Ciochimănescu, unde o vaporosă irizare a luminiței entuncale veghează jocurile mutantilor, însemnându-le pe omul rămas simplu ca și "o senzăție năjătoare de inutilitate", conținândă însă de generezătoare propria societate imperfectă condiții umane, care "convertește automat sentimentul inferiorității într-o satisfacție imensă, numai de el cîtății și căre se comunică spălătoriei său ca o bujie dulce". Ambigueitatea condițiilor mutantului este mai dramatice subliniată în *Exemplul de la Harghita* (ibidem), unde inadecabilitatea și încertitudinea - rezultată prin interferență cu alte ilustrații SF: universal paralel, inteligență exobiologică, "edificiul lumilor" - nu excluză posibilitatea ca mutantul "nă se simodă căduse, plăcându-se prea multă viață".

Problematicea mutantilor spărține de departe patrimonialul "endogen" al literaturii SF, ca și călătorie spațială, călătorie în timp, cronoplaztice, paleoastronauțica, exobiologia,

robotica, "a patra dimensiune", universurile paralele, "edificiul lumilor" etc. Dar, dacă vom trece cu toate acestea și nu vom întoarce la povestirea lui Vladimir Colin, semnificativ deza, *Giovanna și Imperiul*, este nu numai din limite de spațiu, este și pentru că în mutantul ("imperiu") numit Vittorio, care suferă și îlindește incompatibil cu umanitatea Giovanne, putem recunoaște, mutație mutandă, un neagumit prototip eminescian/Hyperion. Imortalitatea romană "Eternus" invocă drept pretext și blindaj spiritualistic "mutantii radiațiilor" pe care le-a avut de suportat în scăla condiției ale sfârșului cosmic", efect concentrat fără "mutație corespunzătoare la nivelul cromozomilor", după cum explică în text biologicul Spiru Perperu, un alt "Homo Eternus", distribuit aici în rolul Hemungului. În fața cărui nuol Hyperion se prezintă cu Cătălina de mind, solicitând și pentru ce neamurirea. Așa de-a face cu un incitant fenomen de contaminare antivirale, prin care mituri și motive literare indigne sunt recomdate cireșalului SF.

Patrimonialul literaturii naționale "generale" oferă astfel românilor de *science fiction* inedită sugestii nu numai în privința atmosferei și "culoarelor locurilor" (întîlnim, de exemplu, în povestirea *Profeția* de Miron Socroste, un oscur și o atmosferă familiară prozaii noastră fantastice și voit colorante foarte "voiolescență"), dar chiar și în ce privește reperțorial de teme și motive - cel mai particularizant și cel standard dintre elementele constitutive ale "menului". Acea sau - vom vedea - în casul miturilor și motivelor "clasicice" (de proveniență fie mitologie greco-latineză, fie biblică, Judeo-creștină), ca și în cazul temelor și motivelor apogeulând anși tradiții propriu-zise literare, nu mai patină iluzie ("edatorul absolutorului", tema "dublului", "lumea pe doar" etc.), sunt sesizate afinități și predispuneri structurale ce pot mijlochi de la sine o confidență, o "naturalizare" sau o "adopție" SF (pariprini odinioară, de pilă, sau "paleoastronauțizarea" Bibliei), - dezvoltul de modificare a unei tradiții proprii și a unei concepții de sine a SF-ului autohton nu poate părea din vedere, nici din aria literaturii românești, pe acel ilustru înaintezi și care se pot regăsi și rezonând precursorial, urcări de surprinzoare în perspectivele istoriei literare ortodoxe, astfel de afinități și predispuneri, generatoare de coerență cu o-dată spectaculoase.

CORNEL ROBU

fincetare, în acest sens, poate fi comparată între povestirile de mai sus și lui Ian Hoban și povestirea Intilnirea (1966) de Vladimir Golia, pînă care nu în comun cu numai perspectivă asupra planștilor "cei alți planete" dar și strategia de amintire pînă în final a dezvoltării identității acestei planete, miss fiind intensificarea efectelor de insolitar: insolitară gestăță în sine, estetică, în Intilnirea lui Vladimir Golia, reprezentată atât, în Cea mai bună dintr-o lume și lui Ian Hoban.

Înăl, aşadar, cum poate arăta în versiune românească "primal" și cel mai notosu dintr-o multă SF canonică, standard, primul dintr-o multe de pe care literatură de science-fiction și la-s-a elaborat endogen, cu forță și resurse proprii: galaxia interplanetară și - în corolar - descoperirea "alții lumi". Aceste ipoteze "alte lumi" pierdute în imenitățile spațiale vor fi consecvent modelate în virtutea linăușirii eres umanișt de către vorbeam, căci Pămînt este măsură tuturor planetelor, tot așa după cum oral este măsură tuturor lucrurilor.

Crea umanișt conservăt sunat în acțiunile de preluare, preluare și împărtășire românească a tuturor temelor și motivelor din repertoriul SF consecrat în alte părți, pe alte meridiane, în soluținările meridianului nostru a conflictelor și paragonajelor specifice genului. Crea umanișt convingător iluzionat, de exemplu, prin tratamentul "la căre sunt asuprii la noi, robobiți, androidi, dar nel alei umanăi, și nu mai e nevoie să spunem că, în perspectivă opiniilor umanești astfel cunoscute de anticipea românească actuală, ca stînă pe patru dobluri masină (cavall, unelți sau vehicul, dar nel else "masini cînditorne": computer, robot, android) urmă succedent esențial asupra omului. Aceasta în ciuda faptului că situațiile de competiție, de confruntare și chiar de conflict om/masină vor dăvani, și în cîntărirea românească, tot mai frecvente și mai diverse, mai inventiv concretizante artiștică, cum se întâmplă - de exemplu - la Mihai Dragomir, în povestirea Biserică în Noroie, la Ovid S. Cebănilăușeană, în novelă La Winnipeg, unde nu vom întâlni niciunul, la Adrian Bogu, în povestirea Alții.

Alții mulțumă sfatuoșii său în mini-cronicală Păstăl recent și recentă, la Georgeana Vieriea Bogu, în binecuvîntările Antrenorul, la Mirela Oprîță, în povestiri și novelă La Andrei și prietenii, Varianță contra Daniel, Orașul, O răzăpădătură, Filii și moți, Amberella. Portret din liniști și pașnică, la Ghescureș MacKinnon, în Antitor sau Împreva andragoziului lui, la Miron Scoboratu, în Robotul de minciuni, la Călin Ghebeson, Reafleug mecanică, la Voicu Bagaciu, în Q-simbiot, la Horia Aramă, în povestiri ce datinărește, Completul, 22 martie, la George Ananie și Nomalescu Bîrbulescu, într-un roman ce Paralele-nomii, la stîl și atită altii, intr-o povestire ce Misericordia săracă, ori într-un roman ce Vă sănătate și sănătate.

Să ne spună Iacob demonstrația pe matematice, să fiind mai cîțuță.

Imprudență încită din comun, uneori și de sub control, împodobindă și cîrură concretizare zăminie la latitudinea ins-

ginării cîntării a fiecărui scriitor (substanță sau rezistății recunoscute, experiență de transfer a personalității, efecte secundare și accidentale ale unei practici de rutină, fenomene de variabilitate genetică ori tehnici de inginerie genetică etc.), conferă unor ingăițări străbate aspirațional, cîrsei cel mai frecvent fiind nemurirea sau o longevitate ascindibile în acesteia. Subtilitatea este de a trata cîntării evoluției și a implicării involuției: ridicându-se cîrsele deasupra speciei și condiției sale de om, individul cade inevitabil mai prejde de acentes, de unde și nostalgia revizuirii la etalon, la deosebită vulnerabilitate ori perisibilitate umană. Astfel făcător, motivul fusese enunțat încă din 1966, cînd, în povestirea lui Vladimir Golia Giovanna și Iacovul, din vol. Vîntul al doilea, spunea doi dintre primii cîntări din cîntărirea românească.

In același "spirit" dar în altă "literă", von regăsi notabil, peste un deceniu și jumătate, la Mirela Oprîță, în vol. Gamel licornului (1980), ajunsă la întregulă plenărdine și consistentă literară. Fisiomonia generică "de basă" a "maternalului român" se păstrează ca stoc, dar se finujează și se precizează, particularizându-se, printre soluționare personale și tensiuni real-imagine: agresarea și coacizarea "realului", texturea strânsă tocmai cu "lumii noastre" ca de toate silele", oferă totuși inaccesibile interacțiuni prin care motivul SF, introdus discret, incisiv, ca misere și preașa, ca perfectă silibină, dăghisără și contemnări "realului", respectă să se infiltreze și să displice strat după strat pînă să atente la înșinuări centralele vitelor și reziliile curente, cîndidări voit banal de multe ori. Agresarea și inaccesibilitatea pînă la urmă respinsă și del puțin neutralizată prin coacizarea realului, prin mobilizarea forțelor întinsării de autoreglare și autocontrolare a tot ce-e spusul să existe, fie cînd aspectul acestei agresiuni este un mutant cînd se îndreaptă, prin fraude, o reintegreză printre canoni, ca în Trambulină, ori ca "căutător de obiectul" căruia descurcărea "elixizului neașteptat" îi conferă tot cîndipă - îngrijoră - și anul mutant, așa cum se întâmplă în povestirea căreia dă titlul volumului, Gamel licornului, unde singura perspectivă căreia rămîne "neasuritorului" George Biric Dilefăză este să vegeteze decupat într-un mediu familial și social meschin, sordid și repezic, surprins coștu ca "ochiul" cărei nu încălcă observator "realist". Deoarece dreptul multivalent altoric (ca în Povestea de drăguțe, titlu senzațional, ce seduce și voit repugnătoare love story urătită și schimbările artificiale și sexuală; antermele lui), cîndipă "maternalul român" nu este de loc înăpătătoare.

Ca o povestire deosebită matematică a debutat în știință George Aramă: Omul căre are înțelegătură în Colecția "Povestiri și științifico-fantastică" nr. 235/1 iun. 1964. Edificatoare, sub aspectul disprețit ziel, este confruntația versiunilor: prin care a trebat săracită povestire, inclusiv înțele călău în primul volum de știință și estetică, Marius Rădulescu-șăgarău (1966), reluată, dar cu un final complet schimbat, și în auto-selectia de povestiri fantastice și cîntă-

DIN NOU DESPRE RAPORTUL

WELLS - VERNE

Asupra relației de intimitate spirituală și dependență literară pe care, între prejudecările pocate în jurnal lui H.G.Wells, o sugeră să formulă Val doilea Jules Verne" este casul să încităm careva, provocată de natură apărută și de jocul mai viață și unor speranțe îngălătoare. Deodată la Swift migrația spre utopistul modern, partea de cunoștințe unui suflu satanic răsculitor, idei și mai ales motive transformate în cunoștințe plastice, deci elemente ținând de consistență materială și de organizarea lăuntrică a operei, reședință cu autorul Inimulea misteriosă și curând la nivelul exterior al scrisului, lumenit din acuzațiile unei tipuri generale la care fizică din cai doi face apel. Scrisurile amintindu-se dezvoltă sub semnul unor evenimente extraordinare, între care una are drept obiectiv comun Lumea, și expoziția copiilor resursele - rîs râsa, fizic imaginativ - posibile de spiritual științific al vremii. Terenul reportajelor, în circumstanțe locu subiective, saferă dezvoltul cunoștințelor unei îndrîijite reacții de răspingere ca și cum și-ar simți pariziștilor poziția proprie de vecinătatea incomodantă a celuilalt, ambii scriitori fiind concentrându-se pe catastrofele planetelor argumentele menite să îndepărteze rapid și pentru totdeauna prezența literară ce amintindă adu braședii fără succuș. Să recitim cu atenție celebra frază ale interviului dat de Verne revistei engleze "The Weekly" în 1905:

"Nu văd posibilă nici o asemănare între lucrările lui Wells și ale mele. Nu procedăm în același fel. După părerea mea, istoricurile lui nu se rezumă pe baza forței științifice. Nu, nu e nici o legătură între scrierile lui și ale mele. Eu folosesc fizica. El inventează. Eu merg în Lume cu un proiectul lăsat dintr-un tun. În asta nu e nimic inventat. El merge pe Marte cu o eroarevă construită dintr-un material cunoscut legii gravitației. Cu, c'ștătă să fie, dar arătați-mi materialul acesta. Obligăți-l să-l producă."

De imminenție bruscă instalață pe figura de patruieră a venerabilului fransuz și către agașare înceordă să ascundă cuvintele sale (peste petolite! Resentimentele sunt trădătoare de cunoștință într-o negă (citatul e pur și simplu mitraliat cu cea că se schiavonătăsează negație), ca și de repede datăcare, vizibil orgoliosă, de opere wellsiană. Dorința de afirmație a singularității momentului literar propriu și astăzi de iminență încă în talburarea clipei surprinse de blocnotesul reportajului memoria încurează jenant datele chemate în ajutor, picurind în frânt craniul de trecentă și vederesi sferea lui Gavou, destinată călătorilor interplanetari, ar fi o "șerbovă", iar aboral însuși a deținut spre Marte, după chiar titlul romanelui la care fațe clasică îndreă, în mod inconfundabil, obiectivul călătoriei drept Lume. Si satisfacția de bătrâna sapărcătoare din final: bine, bine, dar obișnușil să-l producă! De parec Verne ar fi putut face, în cel privat, dovedării riguroase științifice și chiar preață să lansează unei nave cosmică prin impasare din tun. În prețința lui aplicare corectă a legilor fizicii. E-aci o indisensabilă lovitură sau centură, aplicată utopistului englez, însă ușor de penitită făcută ca coborârea din domeniul însinuirilor fără temei în realitatea suverană a operei. Acesteia îi se adaugă încă o mărturie capabilă să se constituiă în contrazagărul la protestul jaleșvernonesc de arbitraj și adevăratului științific. De pînă la o realizată biografie pe care Sam Moskowitz a descris în felul următor: "Componența științifică a lui Verne provine din observațiile săi proprii și din ample lecturi; profesia lui era avocatura. Wells, dimpotrivă, nu parte de o instruire științifică optimă, sub conduceră numai dintr-o cai mai mari eveniment și episod însă, T.H.Huxley. În multe privințe cunoașterile sale tehnice sunt superioare celor ale lui Verne."

Postura de victimă înoșteavă, fie că e gestulul criticii jaleșvernonene, nu convine utopistului modern. Wells, asupra căruia, ca și tîndu, plimbări întotdeauna suspicioane de epigonism, va fi cîntat mai înaintat în neajunsă independență și că va face de făcătoare dată în termeni căt se poate de catagorici. Deodată anulă dintr-o înțelepciune stabilite de critici și la recuperare (bunăstără ea swiftiană) încă altotdea și susținătorul, iugulându-i ironie, se pere că eticheta de "Jules Verne englez" îl are profund sătăcătoare și nu va scăpa niciodată de el.

Că din angajuri și ca argumente difuzate, se scepticează în fond societății și embodi scriitorii ei, din punct de vedere, întreaga îndreptățirea nu face. Pe la turcoază de influență reciprocă, problemele și falșii, tîmără comece wellsiană și ca jaleșvernonă, pe care banalul apărătorul ei să nu să le aducă într-o familie-natură ca și utopistul deoarece îl permite subiectual. În ceeașă, sănătățile cunoșterile săi să sită, prim său "genială" cunoștență invocată de utopistul modern, dar și, ca un entuziasme el-entuziasm al circumlociilor folosi-

te la construcție. Moskovitz și alți comentatori ci reportului Verne-Wells inclină spre o îndepărțare la linie mediană a unor chestiuni în realitate inconciliabile din simplul motiv al inaderenței unei visiuni la ceealetă, și unii stil la celălalt stil. Într-o reprezentare extremă a acestei relații stabilite în mod artificiel și perpetuate pînă astăzi prin efectul tiraniei și convenției, îl vedem pe Wells nevinovind conștiințios la scena prestigioasă julesvernaeană, pentru ca ulterior o romantică putrivire a lacurilor, damnă de bibliografiiile românești, să-l aducă pe moeștrul de odinioare (tonăt și el, în Socratul lui Wilhelm Storitz, de ideea invizibilității) în banea rămasă liberă, în calitate de "elev și elevului său".

În loc să se îngăduie docil spre un enunț final de un sentimentalism lacrimogen, realitățile se cramponă de argumentele operașii și uneori de cele ale bunului său, obligându-ne să ne întrebăm dacă nu cumva ar fi cazul să-i adunăm într-o imenzi "cladă H.G.Wells" pe toți cei care, indiferent cu ce har și cu ce intenții, au umplut rafturile librăriilor cu texte scrise pe teme invaziei extraterestre, sau într-o "cladă Shakespeară" pe obsolet totuși improvizatorii de scene cu declarări de dragoste, făcute sau nu sub balcon.

Ceea ce ne oferă creația wellsiană ca "argument" și unor presupuse influențe venite dinspre Verne se remarcă de fapt la cîteva cluzii, la preluarea - fie ironică, fie într-o inertie benignă care exclude vreo partisipare efectivă a științificului modern, dovedind că mult un cearcăre interes de moment, raportă trăcător - și unor rezolvări tehnice prea puțin importante în context. E drept, în Prinții oameni în Luncă, pe cînd Cavor explică superficial un anumot dispositiv al vehiculului interplanetar, interlocutorul său întrebă din senin: "Ce aparatul lui Jules Verne din De la Pămînt la Lună?", iar în Măboii lumilor se emite în treacătă ipoteza că navele cilindrice ale invadatorilor ar fi fost expulzate de pe Marte printre-un fel de tun planete. Această referință nu dovedește nimic în plus de cătă tinerul Wells era informat; că să el, ca știință săjă, a citit un număr de volume scrise de popularul autor francez. A le acorda o importanță disproportională față de cea reală, pe care - citit atent - contextual o indică lăpide, este o eroare. Ce răspunde Cavor la întrebările care îl pomenește pe Verne? Nimic. Pur că simplu ridică din urmă, că o ignoranță în materie desăvîrșită: "nu era cîtitor al romanelor de ficțiune", constată Wells și problema s-a închidă sică. Cătă privește ideea tanului Julesvernaeană transferată marțienilor, Ion Hobans susținează căciat că științificul modern e "împărăță în cîntecul piei" la sofrările său de pe continent, deci dintr-un spirit de frondă și nicidecum dintr-o supusă, chiar idolatră imitare. În plus, avem de-a face săci cu o simplă speculație a scriitorului, neconfirmată prin nimic și căruia secol în acțiunile propriu-săjă. E o agenție căreioră, manuță se dă un plus de verosimilitate unor convenții, altfel, tipic wellsiane. Modul acesta de a exprima imaginația scriitorului și prin trimiteră la soluție străină, cu care el era deja obișnuit, îl acuzaște pe autor de încărcarea propriului său roman cu detalii tehnice impovăratore. O sugestie vagă susținează astfel corvenii plăcătătoare, pe care Verne nu a știut să nu-și doarit să le evite la timpul său. Dincolo, însă, de calitățile accessorilor imaginării, fondul chestiunii este cu total altul, și nu ipotezele influențelor reciproce reprezentă cheia înțelegerii unor scrieri concepute în spirit atât de diferit.

Dinsebierea acesta care pornește din profanșimile ascunse ale operei, se prelungesc pe verticală pînă la detaliile vizibile ale suprefăței. În circumstanțele lor obiective, termenii reportului își revelăsă un cu totul alt conținut decât cel indicat de indignarea venitoasă a lui Jules Verne. Perspectiva nu poste rămîne unică și chiar aufordă o spectaculoasă răsturnare cînd unghial de vedere se mută, suprapus pe poziția științificului modern. Incompatibilitățile și simplificările agreste de opiniiile unilaterale, situația reală este surprinsă cu exactitate într-o replică dată de Savin, indirect, frazelor extrase din faimosul interviu: "Pentru un îndevotat fizician, cum era Verne, Wells "inventează" în sensul că născocă contradevăruri obiective. Pentru un evoluționist, submerinul lui Nemo n-are nici o importanță în sine; contestă să și daci există viață inteligență pe fundul oceanelor." Această conditionare în sfere contrariilor e singura relație posibilă între cei doi, dincolo de unele coincidențe mai mult sau mai puțin întimplătoare. Ea se poate în relief adesea într-o fericidă și explicită în termeni corectă. Ceea ce Jules Verne se străduia să dovedească în mod purtător, rezervind pentru viață luminoasă cea mai avantajoasă. Era o iluzie. Plecare își are avantajul său în acestă confruntare provocată de gestul asociativ al criticilor de opinie care deci și ajunsă la noi cu un fel de test didactic obligatoriu, impun de presa unui inerție a tradiției, încă utilă totuși cătă vreme mai stăgează din opera sa științifică. Avantajul lui H.G.Wells este ceea ce a prezintă un spirit mai modern, mai deschis spre obiectivitatea proprii literaturii și, în orice caz, mai puțin complicațat de eradicări decât al scriitorului francez. O ironie a științei și-l arestă pe autodidactul Verne punându-și prele cenzuri științifice în stare să incutțeze tinericul imaginării, să-și urce pînă la fringărea arigăilor în plin abor (cum se întimplă stunci cînd refuză eroilor său debarcares pe Lună flinindă ne întrevadă modalitățile tehnice, instașabile științific, de e-și aduce împări pe Pufnut), în timp ce științificul englez, ca statuța lui regatul de specialitate, își are frîn liber și, neînhibat, urmărește bord obstașoalele ce iurează inurmătoribile. Nu trebuie să ne uită, prin urmare, tensul înritat cu care Jules Verne îl retinește să producă în ciudat favorit.

RAPORT DESPRE STAREA TEORIEI S.F.

DETERMINAREA SI DE LIMITAREA GENULUI

UN ROMAN DESPRE VIITOR?

Literatura, ca artă produsă al spiritului omenească, își are parodoxe și, astfel, în anul 1940, cind aproape întregul mapamond se află închisă în cea mai puternică conflagrație răsheinică din istoria lui, cind milioane de oameni pierdeau pe diversele fronturi sau în lagările de concentrare hitleriste, și neutră și aparent înțeleaptă lăvită legă de sub tipar o carte biserică și ciudată, având în vedere cătă altă momentele trăpicioase prin care trecea umanitatea. Acea înțeleaptă Im Glaserspiel ("Jocul cu mările de sticla") și apărține scriitorului german, aproape septuaginar, Hermann Hesse, stabilit în Alpii și înamic recunoscute al spiritului bălcios, fiind implicit, alături de Thomas Mann și Ernst Robert Curtius, Heinrich Mann și Bertold Brecht, unul dintre marii sfintitori umaniști ai culturii germane din vescul nostru.

Cale patru deveniri care au trecut de acest eveniment editorial de priere însemnată pentru literatura europeană - de astfel, în 1940, i-a dezernat autorului Premiul Nobel pentru literatură - au marcat spiritul a numeroase comentarii critice, studii și monografii care interpretează felurilor acest român extrem de complex și profund, un roman cu sinteză în sine și într-o tradiție umanistică și filosofică, utopică și de "anticipație", educativă și formative, ideologică și estetică. Este un roman care, chiar și în dramaticele momente ale anului 1940 - cind lumea era supusă autonimicirii prin Imagini mijlocale tehnice pe care elină să le crește -, transmite impresia de liniște și semnitate, de încredere în forța ancestrală a omului de a discerne între bine și rău, de încredere în trupul viselului într-un viitor incert dar telos nu prea îndepărtat. Că acest viitor, contruit cu înfrângătorie de Hermann Hesse, este plăcut, în textul romanului, către sfîrșitul vesoului al vieții și raii noastre, intr-o specă, deci, în care plăcăt și amintirea superioreselor conflicte din secolul al XX-lea trebuie să fi dispărut cu totul și în care omulnică pare să fi ajuns la un echilibru.

Jocul cu mările de sticla nu este însă nici o utopie, nici o aleptorie și nici nu prezintă o tradițională al termenilor, deoarece rezervă nu aduce în primul plan nici o organizare statală și/ sau, nici nu face vreă slăbie la o asemenea problemă, nici nu constituie o nevoie să treacă în revăzută a performanțelor unor mult vîntate "aplicate" și "instrumente" de care se va servi omului pe de eșalon mult de anii. Abișii luciști sunt înțelepții, sporadic, autocentrul, prea și excesul de radio - și acestea doar ca mijloace "bodilene" și mijloace de contact între membrii unei societăți, îmbătățite, respectiv, în anul Iul Hermann Hesse ar insera pe linia acelor preoaspe vesoului roman care nu va învăța niciodată nici să legitimeze nici să demonstreze (de la Thomas Paine și W. Bacon la Samuel Butler și în l-

(continuare în pag. 40)

DARKO JUVIN

...odiferențiere se face prin trezarea unei granițe cu părți diferite, astfel încât se poate ajunge dintr-un punct al unei părți pe celelalte părți fără motiv, și nu poate exista niciun motiv, astăzi împărtășindu-se fiecare părți diferențială... Cine conținutul constituie o valoare, aceasta poate fi așezat pe același trunchi și egala cu un număr... Astfel demnitatea poate fi identificată cu valoarea conținutului.

SPIRNU BROWN, *Laws of Form* (1969)

Problema fiecărui domeniu de cultură, privit în ansamblu, poate fi concepută ca problemă a limitelor noastrei domeniului.

MIRCEA BALINT, *Voprosy literatury i estetiki* (1975)

1

Adăuna se poate intui în părere că noțiunea unei genuri literare (în cazul nostru literatură științifico-fantastică, precum este SF) poate fi găsită direct în obiectele cercetate și că în cazul unui astfel de gen, un cercetător literar nu ar avea nevoie să ne coupe de teoria literaturii, deoarece ar putea deduce noțiunile din text. Noțiunea de SF este într-o certă măsură suzerană operelor literare, deoarece cercetătorul literar nu inventează astfel de lucruri, dar natură ei specifică, și limitele valoșirii socialei nu pot fi înțelese doar cu ajutorul unor metode teoretice. Noțiunea de SF nu poate fi dăună intuitiv sau empiric din acela opere care nu sunt denumite științifico-fantastică, cum să procedează pînă în anii 60 sau cum să înțeleagă unele și astăzi critici pozitivități (mai ales critica anglo-americană care nu își în concordanță domeniul larg în domeniul care nu există). Noțiunea obținută astfel este însă din păcate primitivă, subiectivă și nedugăndită. Pețea și o determină mai și pînă și o delimită mai precisă decorație nu se elaboră și nu se formulează: (1) pozitiv, domeniu și de valoșirile specifice, (2) negativ, legătură cu cîteva genuri literare și factorii de determinare culturale, sub influența căror se dezvoltă.

În continuare vom prezenta o selecție de tratate critice privind literatură SF pînă în mijlocul anilor 1976, scopul lor fiind de a indica situația în actualul domeniu și de a evidenția problemele reprezentării de pînă în-

acesta pînă în antiepoca "tehniciște" ale lui H.G. Wells), neînțelegi o creație propriu-să ș.E., care ar trebui să evite fie călătorii interstellare, fie conflictele armate în cîmp, fie aventuri legate de perceperile legendarei Atlantide, fie călătorii într-un "temp" imigrației sau într-un spațiu "terestru" împarat (cf., în acest sens, ca boala surorii de informare, excelentele cărți a lui Florin Manolescu, *Literatură SF*, București, Editura Univers, 1980).

Jocul cu mijloalele de sticla, alături de prezea cu Muricii și mărți de Alfred Roblin, Cea mai bună dințare lomii a lui Aldous Huxley, Îndărătul lui George Orwell, Hellipopolis și Pe flăcăile de murmur ale lui Ernst Jünger, Utopia lui Stefan Andrei, aparține acelui familii de romane ale secolului al XX-lea în care utopia nu mai este decit pre-textul alegoric sau stebulul al unei profunde meditații asupra unor evenimente umane, dimensiunile ontologice, filosofice și estetice astenționând încadrările semantice tradiționale ale arhetipului Utopie. Noul roman "utopic" (ne consemnată perspective) este mult mai puțin certă și suspendată subiectului în "visor"! este mai deosebită și expresie lucioasă, totuși criptică la nivelul creionărită subiectului, a merilor neliniști și angoase, întrebării și incertitudinii ridicăte de existență în rata omului modern. Antifel, devenind prezent de natură formală, după cum constată exerțatul francez R.-J. Aliberg, "Alegoria și Utopia" renunță la simbolismul lor naiv pentru a deveni o călătorie secretă a unei întrepătuiri eroice, a unei existențe, "a unei arte a viații" (R.-J. Aliberg, istoria românilor moderne, Iași, 1968, p.373). În acest fel, într-un spațiu important al romanului european, un nou proprie pentru dezvoltarea unor motive SF, se transformă treptat, pe parcursul textelor apice, într-o amplă și profundă meditație asupra condițiilor intelectuale și morale a omului "visitorului", sau cum se concretizează acesta fiind în avatorurile trăite de personajul Josef Knecht, protagoniștul Jocului cu mijloalele de sticla.

Noul roman "utopic" se întreabă mai degrabă cum trebuie să fie și cum să funcționeze și cum să vor fi sau cum vor funcționa aparatelor și mecanismelor de peste ani și secăci. El este un roman al condițiilor umane plasată în visor, "cîștig" înăuntru, ca și în prizon. În cadrul noilor romane "utopice", anticierea și incertitudinea sferei ontologicului și filmelor lui prin desbaterea raporturilor misterioase dintre realitatea comună și realitatea esențială, cîntre existență și eveniment, cîntre viață activă și viață contemplativă dintr-o creație și necesitate, cîntre real și înimicină. Acentul univers problemei î se subordonează Jocul cu mijloale de sticla, roman ce a înfăptuit sensibili fenomenele apropierea și semnificării "marilor literaturi" de formulele mai vecni, considerate pe nedrept naive, ale literaturii de anticlavice. Este un roman ce mediază și operează în sine atât motive utopice și alegorice tradiționale, cât și dimensiuni ale celei mai elevată - fictiuni filosofice privitoare la confința umană. Nu întotdeauna, un avizat lector literar vienăs afirme că ugolul cu mărți de sticla este "în cel mai înalt grad, o sublimă și subtilă implusie și prețiosul număr, care ce-l aproapează sub numeroase aspecte de Iustin Faust și John Snow... apărut doar cu cîțiva ani mai tîrziu" (Werner Weiß, Der Kontakt Roman im 20. Jahrhundert, Stuttgart, Albrecht Knauf Verlag, 1970, p.200).

În modul de vedere al structurii tematică, romanul lui Hermann Hesse are un număr semnificativ de a schita o lume imaginată dominată

din dorință de a nu condena aspirația șenjorului domeniului care se dezvoltă rapid, a fapt negațor cu secol și pînă să fie înălțată în noi sute privințe.

In urmăringănd, ea nu conține lucruri de teorie literaturii cu caracter general, care ar fi putut să fie de mare folos pentru construirea unei teorii SF, începînd cu Aristotel și Curillus, pînă la Frye și Goldmann, Sechtin și Brecht. Ea cuprinde doar texte care se ocupă însesori de teoria SF. Aceasta înseamnă că opere de bază deosebită utopie literară, precum cele ale lui Barthes, Eliot, Frye, Marin Ruyer sau Welsh, din care nu potrivă invăță multe lucruri despre SF, nu sunt incluse în literatură SF.

In său cînd, car mai important, este faptul că poartă de la următoarele întrebări fundamentale ce limitează demnitatea - apără, nu în mod arbitrar:

(1) Care sunt condițiile, sau caracteristicile necesare și suficiente prin existență cărora o povestire se legitimează ca fiind SF; în spațiu: Ce relație există între SF și activitatea literară creațoare și experiența socială în particular, între scriitor și SF?

(2) Unde se situează în cîndescită limită literaturii SF ca gen literar?

Aceste două întrebări de bază pot fi cunoscute determinare (1) respectivă delimitare (2), sau cîndescită noțiuni reprezentate sau abordate din interior, respectiv din exterior a același problemă teoretică.

Găsi spuse anterior înseamnă, in al treilea rînd, că acest lucru nu se ocupă deloc cu numeroasele aspecte generale ale SF-ului și nici nu se referă la cele tratate care contribuie la îmbogățirea cunoaștințelor noastre despre motive, convenții și forme interioare din care literatura SF este compusă. De aceea unele articole propădătă, rezarcibile, nu au fost incluse în listă (2).

(.....)

Listă întocmită este în ordine alfabetică, iar datele bibliografice încădă de regulă un titlu prezentat și ediție sau ediții accessible. Cronologia reală este greu de stabiliri, deoarece o serie de articole au apărut într-o revistă sau în tiraj extins de sic, inclusiv reviste de amatori, tipărite particular, de altfel anul de redacție se cere întotdeauna ca o secundă privire asupra unor probleme și nu asupra unor geneze (cum chiar că o călătorie și un "prioritar" de către literatură, neînsemnă în final). Totuși este posibilă și împărțirea cronologiei în liniș mari. Două confruntări marginile mai mult sau mai puțin simbolice, reprezentative, deosebite dimensiuni celor de-a-două răboi mondial (Trăznici și Novel); trei lucrări interesante și astăzi, dar a căror importanță nu este rapidă, ele datând din anii 50 (Aron, Schwonnek și Heinlein), chiar dacă există mărturii privind învechirea lor mai repede și articolelor apărute începînd de la 1960, nu pare că este clar că lucrările cu adesea durabile despre teoria literaturii SF au fost publicate multă în anii 60,

(continuare în pag. II)

de preocupări artistice și intelectuale - o lume populată de profesori-filosofi, de cercetători în diverse științe și arte (matematică, astronomie, geometrie, muzică, pedagogie etc.) și de invitații, topes numit Castalia - și acela să e umbră, ca într-un autentic bildungsroman, formarea și afirmarea unei personalități umane - Josef Knecht. Castalia este un mic stat, un fel de "provincie pedagogică" după model geethan, dominată de un conclav de aristocraci și spirituali, organizată după tipare monahale (membru și nu au funcții remunerate, nu se căsătoresc, nu prea au contacte cu lumea "din afară", respectiv cu lumea reală, producătoare de bunuri materiale, viața lor fiind dedicată în exclusivitate studiului și disputelor filosofice, științifice sau artistice). Castalia este un microunivers în sine, cu o istorie proprie, cu tradiții și cu un sed propriu de existență. Caracterul de elite este evident, deseara nu oricăre este primit să studieze și să se formeze în Castalia. Se impun deschizite inclinații de tip intelectual și artistic.

În ceea ce lume a abstracțiunilor științifice și artistice, a unor cercetări cîndeaște sterile și lipsite de utilitate socială, este situată de Hermann Hesse biografia unui om, implicit și dramă umană, cea a lui Josef Knecht, cel care, datorită străduințelor și inclinațiilor sale native, ajunge să parcurgă toate treptele hierarhiei castaliene pînă la importanța funcție de magister iudicandi, evaluare marind în aparentă supravînată sensibilității și inteligenței pure, a unei inteligențe perfectionate în acel fel încît să poată răspunde ericind la orice fel de cîştigători. În planul imprimării astăzi castaliene, Josef Knecht (nume simbolic, în limba germană Knecht semnificând servitor, respectiv o persoană dependență de un atât) pare să intră pe scena vizibilă exprimat de un alt personaj al romanului, magister musicus: "Fiecare dintre noi nu a decât un om, o experiență, o flină aflată în drum spre ceea. Dar trebuie să se afle în drum spre deosebire, să rămână spre centrul, nu spre periferia. Înse minte: poti fi logician sau grammatic pur și totuși plin de fantăsie și cu dragoste de muzica. (...) Oulă cea ne găsim și ce pară-l derin, pe care năl propunem ca model ar putea să-și schimbe în fiecare și etiină sau artă cu oricare altă...". Acea care ascenșă o proiecție a omului "vîțierului" în visionele lui Hermann Hesse? La și nu. Implicită contradicție resemnată de învăță destinul dramatic al lui Josef Knecht, omul din secolul al XXIV-lea (!) care, studiind cu atenție istoria, ajunge să înțeleagă că astăzi întrără Castalia, că și "jocul" cu abstracțiunile, sătăcirea umanității cu disperație, atât timp cât nu se realizează o armonizare între lumea castaliană, a spiritului și a științei, și lumea "exterioră", tulburătoare prin neplăcere, di-vertisment și prin caracterul ei produsiv și concret.

În final, Josef Knecht părăsește pentru totdeauna Castalia, încrezind prin contactul cu lumea adevărată să armonizeze prin sine cele două dimensiuni, proces fără să moarte, survenită accidental, în spate rect ale unui lac de munte. Nu fiind care nu dimineașă cu nimic dramaticul chestionul central: cum trebuie să fie omul "vîțierul"? Într-o narativă, meditative și comitatăvile "maestrului muzicii", oscilații lui Knecht între personaje antinomice ca regulașul și Pintia Designdor, ca și betăpîrea finală a prototipului, ne înfrângă înspira înțelegerea omului (ideal de "mine") ca fiind să sint și să tot ce acuzașă și sănătatea prin irrespectul și prin ignoranță și în rezultat și împletirile lui și spiritualul cu lumea concreta, împărtășită și cu tăut de nevoie prezentul întrăgii umanități. În finalul lui Hermann Hesse reiește clar că, singură, robotul, televiziunea, racheta interplanetară etc. nu îl pot asigura omului superioritate-

(9 articole: Omellois, Atheling, Niedelsmann, Gotszewski, Zgoralski, Delany, Handke, Klein - toate lucrări de picioare, însă uneori doar încorăci dibucătoare și cu caracter fragmenar) și au apărut în număr mai mare în anii '70 (24 de lucrări, începînd cu cartea lui Lom, primul ese de teorie literară SF și împîn din fază copilarie, deci puțin spune așa). Cele mai multe contribuții vin din SUA, Polonia și Canada; această proporție de lucrări esențiale în primă teorie SF se distinge evident de proporția de critici SF în general, care în măsură este publicată în SUA, URSS și Anglia. Motivalele pastru care numărul contribuților din SUA și din URSS este mai mic (pe liste) au fost deja amintite. Din ceea ce cauză, lista conține un număr mai mare de contribuții din Europa (inclusiv URSS) doft de din America de Nord.

Dacă nu dorim să ne formăm o minuțioasă vedere generală genetică privind primele întrebări - în loc de răspunsuri, ar trebui să plecăm de la autorii cîndeași, de la notele lui Poe cu privire la Hans Pfaal, despre necesitatea caracterului spărat al credibilității, despre expunerea lui Leavitt despre "Naturwissenschaftliche Märchen" (4) și cîteva dintr-o studiu lui Wols (ca de exemplu introducerea la opera lui, Seven Famous Novels, din 1934) pînă la autorii sovietici Balinev și Dolgușin, dar și la Stapledon în Anglia și un număr de autori americană (dintre care i-am luat în considerare doar pe Brown și Heinlein). Ar fi interesant de remarcat că din 28 de lucrări incluse în listă opt aparțin unor autori de literatură SF (inclusiv Klein și Lom), care se dovedește o considerabilă și înăobădă expresivitate a scrierii. Mai puțin curioză este situația problemelor teoretice la criticii genului, la cei neacademici în același măsură, în prima jumătate a anilor '60. Sunt însă valabile și cele spuse de prof. Philmus despre 5 cărți (acestea ar fi putut spune despre întregul perioadă): "Acești primi critici nu au analizat suficient de serios sensul literaturii SF, și nu și-au pus nicio întrebare dacă există vreă posibilitate de a descrie cu sens acest gen". (5) Înă în 1972, prima cologie de sensuri adăpostește despre acest gen și cuprinde două lucrări: se poate susține cu îndrepîptăire că sint interesante din punct de vedere teoretic, semințăativ fiind faptul că ambele susțin apărîn unor autori de SF (6). Înă menționat pe Gove că pe Trotzki ca exemplu de inițiatori din vîrem "pre-istorică" a teoriei SF emisă dacă se situează la marginile literaturii SF - pentru că în primul este vorba de o dezbatere a unui gen istoric (collitoria îngrijoră), iar la al doilea de perspectivă abordată în literatură (poenia "cosmopolitan" rusă).

Nică pot fi date ca exemplu, astăzi pastru criticii academici că și pentru cei neacademici - nu pot să spune formalistic și activistic, două feluri sau moduri, care să-și dezvoltă paralel pînă în anii '70, și care în ultimul timp nu tentă de a se contopî.

Că poate fi determinat deosebului cel mai specific în literatură SF și în jurul cărăi unele teorii se rotesc și căcăpătul este subiectul de actualul val/curent al

(continuare în pag. 12)

tem fătă de trecut, ei, în primul rînd, perfectionarea și îmbunătățirea gândirii și sentimentelor, a sensibilității estetice și a limbajului, a armonizării nevoilor sale cu cele ale naturii. Numai în acest fel, se va putea considera omul "vîlitorul" un deom urmăș al unor Arhimede sau Platon, Aristotel sau Lemerit, Iamte sau Brâncuși, Michelangelo sau Shakespeare, Leonardo de Vinci sau Cervantes, Kant sau Goethe, Mozart sau Beethoven, Hegel sau Iostolevski.

Nu întotdeauna, Josef Koechlin spune, la un moment dat, în paginile romanului: "Cu cît mai vîrstă și cultură umană, cu cît mai mari și mai privilegiile, cu atât mai mari trebuie să fie în cas de nevoie sacrificările pe care le face ... și în lăs cără ce se surtuiește în obântuirea sacrificării și pericoloselor cîrora trebuie să le facă sănătatea poporului său". Cuivintă programatic pe care Hermann Hesse, în virtutea cedulului alegoric, nu se aflat atunci, în momentele dramatice ale celui de-al doilea război mondial, să le adrezeze mai puțin omului "vîlitorul", cît mai mult omului contemporan.

Vocul cu mărcile de stilă este astfel o impresionantă creație epică care atât sub numul "anticipativ", cît și sub cel al reflectării existențiale a crizantemelor unei epoci în care mari evenimente istorice și sociale au schimbat înfrântarea tradițională a Terrei.

COLINIU HIRTOIU

In Adevăratie bibliografică de Hermann Hesse, Vocul cu mărcile de stilă, traducere, prefată și note de Ion Nămeni, București, Editura pentru literatură universală, 1960.

internăționalismului, care e luptă moarte prin substratul felului de viață irațional capitalistic, care a redus însemnă formele dominante ale rationalismului la oare impiastă, dogmată și sterilă, în măsură în care ele sunt moduri de gindire a clasei dominante. Cred totuși, că nu există o determinare interioară durabilă a literaturii SF, dare că nu sîmbădă de-a face cu categoria de nouvin (Guvin, Q.M. Nr.32). Nu nouvin sau o inovație cognitivă este o desosabilă esențială, adăgată sau introdusă în lumen empiric "cunoașterii" - deci culturală definită. De aici rezultă "Spannungsbogen", hotărîtor în literatură SF într-o cîtitor os loogitor (representant) al unui anumit tip de om al zilelor noastre și neconoscător introdus prin acest nouvin (Nudelmann Nr.23).

Postuleritorul nouvin-ul se bazează pe metoda științifică a lui Cartesius și Bacon și poate fi confirmată. De aici rezultă contradicția dintre știință și "Ipoteza sau inovația science-fiction" (contrar părerii lui Philissu, Q.M. Nr.26) care este doar apifonosul filios astfel neadeseană pentru delimitarea dintre SF și știință. În realitate Philissu (Nr.26) demonstrează în mod util proasă naturalistă, că nu are nevoie de explicitări științifice de fantasmă, care nu admite explicitări, și de SF, care are nevoie de explicitări și totodată le și admite.

Dacă nouvin-ul este condiția legătură postură SF (a desosabilei deosebi de proasă "naturalistă"), secundă condiție este nouvinul prin înțelegere și simplifico-metodici, la care cîntîruiitor este să ducă într-un mod în care nu se poste impotrivi, acea condiție suficientă pentru SF. Cu toate că o legătură înțelegere sau cunoaștere, vorbind de la sine într-o lucrare de fisiune verbală, fie "in vivo", sau "in vitro" - în laborator sau prin observație în natură - nu poate fi verificată empiric, ca nouvin fi totuși dezvoltată metodici din substratul unei mulțimi de cunoașteri existente ca "experiante de gindire" care susțină de obicei logica și științifică, șadar logica înțelegării orientate. Dependența SF-ului de axiolele fundamentale ale cunoașterii articulată și clare, duce la necesitatea hotărîtoră a deosebirii dintre "posibilul real" - ceea ce, în realitatea autorului și pe baza principiilor intrinseci existente, este - și "posibilul ideal" (Fohr, Nr.8).

Numei în SF-ul "technico-științific" și al "vîitorului propriu" (tata trebuie să corespundă "posibilității reale"; din contră, noulă tech-SF a unei "posibilități ideale" trebuie să fie în discord cu acel sens (cum demonstră din nou Fohr, Q.M. Nr.8), în acel fel îndoielă preziselor ei că le parvă posibilitățile palpabile sau îngăimbabile, însemnând că ele nu să contruzească prin ele însele sau în consecințele lor imediate (ca, de exemplu, la călătorile în timp sau cum este casul în altă vîsă metafizică cunoașterii). Acea împoziție pe care SF îl are împotriva și definirea, să compre un operește exact el științificul, care depășește acel natural(nature), cît și posibilul și ideal (la limită sau ale cîndrei altă

științe. Încolo unde acesta lucrează de însemnată, nu mai este vorba de SF, ci de o povestire metafizică (pentru a transpuce acest lucru din lumea grație) sau supranaturală. Primordialitatea cunoașterii și înțelegerei științifice - nu izolat, ci, în primul rînd, într-o formă de factorii sau ipozita, ci ca manifestație și simbol unei metode identice cu teoria cunoașterii - deosebită prin acestea SF-ul de genurile "supranaturale" sau fantaziile în sens larg, la care aparțin povestile, povestirile mitologice, legendele, alegorile morale și.a.d., menținând istoriile de grosă și fantasia eroică în sens restrâns.

Din această cauză, nu ajunge să spunem, că lumea povestitoare de SF, "se deosebește prea puțin de a noastră" și că ea ar arăta deosebirile "prea puțin în fața unui fond de domeniu organizat al cunoașterii" (Habbin, Nr. 26); căci magia este și că un domeniu organizat de cunoaștere, și povestea se deosebesc de obicei neîmpreună de lumea aspirației și autorului de către SF-ul. Natural că acel paragraf la Todorov (Nr.35, pag.180-181 al ediției franceze) nu va ajunge nici pe departe pentru o cordonare minuțioasă a SF-ului, nici chiar în interiorul unui sistem, către care trezesc atât de îndoială ca celelalte sisteme, căreia le nimiceste convingitor (a se compara cu criticiile lui Bellișan - Noli, Nr.2, și Lum, Nr.20). Pe bună dreptate a fost denumită știință ca visiune fundamental-universală a SF-ului (Runc, Nr.29, Lum, Nr.18, Nadelmann, Nr.23), "potențialul și decalajele și motiile" (Trzynadlofski, Nr.37). Astă nu înseamnă totuși că SF-ul ar fi de fapt "științific" sau *fiction* (balansatitudine) și fi în sensul pur literar sau gronolan, căreia s-a fost popular în perioada interbelică și care îl găsește încă la Heinlein (Nr.11). În acest loc mint deci unula regisori importantă și restricțională de sfânt, către care există trei. În primul rînd trebuie spus că "viziunea universală" ("orizont" ar fi poate un termen nu atât de apropiat la sfântul) și astă identitatea cu ideologia SF-ului anti-științific se găsește în felul în cadrul orientărilor științifice este vorba de o reacție greșită la abuzul regresiv - fiz capitalist sau birocratic - al științei cum se găsește de altfel și utopiale literare și antitotopile în cadrul "găindirilor de fabulectărije". Altfel spus, apărarea "făcăjănei speculațivă" ca de exemplu Ballard, care văză sind evidență de la o inversions ideologică (technocentrism) și SF-ul "dur" nu reușește să-l depășească în cea mai mare parte: ca dezmembră și expulză știația dintr-un tablou schematic de aspectul SF-ului. Nici în domeniul trăirii ca în SF nu se extindă locuințele creabilești încă de bază științifică pe incompletate unei etape".⁴ Într-un rînd fictiv - ... în ultimul rînd pe locul... și realității, pe care o neglijăm și o interpretăm și cum cunoaștem astăzi, precum argumentația vestimenta (Nr.2). Aș dori să compăiem, să folosesc cheia interpretării și în rîndul ei ambițiosul cadrul interpretativ științific, să-l analizăm și să-l scriem în sensul științelor umane -

to precum antropologia și etnologia, sociologia sau lingvistica (adică științe prin definiție non-științifice) nu să-și basa pe metode științifice, cum ar fi: necesitatea și posibilitatea unei explicații mai legate și imănăstite sau non-supranaturale a realității - înincrederea metodod - formări de spăzură - sexualitatea dialectică și probabilitatea statistică - îndeosebi paradigmă de cunoaștere voluminoasă - și astemânătoare; că aceste științe "șine moț" fiind mai indicate pentru fundamentele SF-ului ca științele "exacte" ale naturii, și că au format pe baza tuturor lucrărilor SF mai bune (pe cără datorită manevrei de evitare caracteristică, a unei științe, în care natura exactă s-a contopit cu inexacto- le științe psihice - cibernetice). În al doilea rînd, că știința de la Marx și Einstein este un corp neînchis de cunoaștere, și că toate numai imaginabile noile cunoașteri, căreia contravin bazele teoriilor cunoașterii ale metodei științifice după tipul autorului, se loagă de știință existentă (de exemplul fizicii simulacioniste și în *The Disappearance* a Uruslei K. Le Guin), și ar putea relua rolul confundării științifică și al configurării științifice în SF.

Noutatea cognitivă ca nucleu necesar și suficient sau premisa înțelegerei (Lem, Nr.18, vol.1, pag.169-177 și ediția poloneză) fiecarei povestiri SF implică și multe consecvențe. Nu amintesc din nou numai trei, căreia se par deosebite de irapante sau căreia se pot deduce din contextul de construcție: trebuie ca noutatea, în rîndul povestirii sau grup de povestiri, să fie explicită concret, și în special din punct de vedere al influenței ei (căzute sau ascunse) asupra relațiilor interumane; nici numai în acant mod se poate ca un *hutu* să devină esteatic *soție între-prieten* (a se vedea prezențările lui Heinlein, Nr.11 la o propunere de Reginald Bravtor). Astă trebuie să înseamnă, că SF-ul în principiu trebuie urmată - în unele privințe ca o proasă naturalistă, și ceeață altfel decât genurile supranaturale - cupă cunoscute, expresivitatea și cupă realizarea reușită a relațiilor în interiorul istoriei imaginare a textului, după locurile, obiectele și personerile din microcosmul textual (Bellișan - Noli, Nr.2). Aș putea să îmi dificultăți, să ridicăm un tripluș hegemonic, în care proza națională ar avea un efect de realizare confirmat aspirație (*români*), genurile supranaturale relevând acest efect de realizare (antrenorii) și SF-ul având un efect de realizare, confirmat și înovația cunoașterii (științe). Înțâi, trebuie ca rîndul "inovație științifică" și unei povestiri SF să fie apreciată după utilitate - cupă săptă noi înțelegeri, expresive și multile-oreve, vor cafișă relațiile științifice.

⁴ Vom: Că e istorie imaginard, că privirea la locuitorii și că sună și valoare, trăirile survenințelor de rînd care dăruiește un nou, cupă modele narrative din mitografie (povestiri științifice mitologice), dar "noutățea" sailor, căreia prin inexplicabile supranaturale, sănătățea disponibilității

III Cambridge sau la o cunoarcere a supratoscavilor, Iulian Huxley, nu este doar o pasionare, ci încă o nicioză
năștere și reînnoirea. Istoria analogică a SP-ului este
mitosnică sau nu, dar cu un post de "mitopoiesă" în
cărți de învățământul trivial și a curierului, se având "un
orizont larg" sau un "sens posturii dinăuntru și dinăuntenă" (a
se vedea Guvin, Nr.35). Cu considerarea imponenței
toatei a lui Philcox, Nr.26, care pe lângă celelalte po-
sibilități posturale și clasificările "mitice" sau "meta-
mitice" împreună cu subclasele mitosice, mitopoiese și
metafizico-ideale, ce liată insuficient de clară - veni
astfel avangardă de denumiri contradicitorii.

A treia. Novum-ul nu poate spăra nici ca un
nu los temporali, nici ca o persoană sau noi puteri,
ni ci nici ca amindouă. Intrusă nouătate înstărișoare con-

venită familială pentru cititorul englez, SP-ul re-
trăgându-se totdeauna în lumea sa (Hudelson, Nr. 22, Gu-
vin Nr. 32,33), se engleză și se amplifică noulă "eterno-
tipuri" (7) și nici nu în fizica orașelor, în
mod direct proporțional cu puterea narativei și povestirii.
Respectivă - ca și autorul temporal e Iulian Huxley și nu
niciun vizionator său, sau Ghavril și Nicolae E. Le Goff,
fizicienul și sistematică filozof Orestes - Americe (a se
compara Hudelson, Nr. 22, Britikov, Nr.3, Jansson, Nr.14,
Klein, Nr.17, Hudelson, Nr.21). Clarificarea unor cer-
năuțe relații ar putea să ducă la viață radăină posturii o
nici pur fizicologice și nici pur formalistice analize a
SP-ului.

TRADUCERE WILHELM JAEGE

STAREA DE VEGHE A DEVARULUI

Motiv: "Cumul reuniuni simbolice
mongrii." (Goya)

Există un mare adevar: OMUL, omul, plimbării a Universului, Omul
al căruia creier ponte Inglobo a lumei și refuz o altă. Omul care a
descoperit că mintea nu este sfârșită astfel încât să rivalizeze cu
tot ce-l înconjoară.

Pentru că Omul a constatat în plus nemărcinarea unui Univers
greu de străbătut, a început să plimbăriască el însuși un altul upor
de dobândit: micro-universul său. De-nicăci nu-să-mănuște Credința, Filo-
sofia, Știința, Arte etc. Si tuturor, el, Creatorul, s-a străduit (și
reusit) să le însoțească o parte din Viață sa: Adem-Kul.

Dar, ca orice creator, cu firește-i și băbuciuni, omul nu a mai
știut să-adevărească și a oferit fiecărei creații luptă dintre adevaruri
în-său astfel căle mai dramatice și agresive interioare. Prin în pro-
prietate-concepte, de-a lungul timpului, Omul a căutat să cimpune
pe unele în detrimentul celorlalte. Ușor său greu, doar el știe, urmă-
riile le-îndrăznește în noi încrederi. Si desașură futurul încrederilor
șălunguia, neavăsă, ceea ce: adevarul pur și îndepărtate-OMUL.

Scolele de-a rîndul să-ea pus întregherea căkui concept și este mai
puternic prezentat Omul ? Credinței, politiciunii, artei etc. ?
Pătrângori distanță, s-ău dat explicații dintr-o serie mai false ori
exagerante. În diferentă de formule, nici pînă în ziua de astăzi păre-
la sătun umanesc. Omul încă este în căutarea lui.

„e-nici și ideea noastrării „Mr. Big“ a lui Woody Allen. Intelectual de slăbit, însemnat cu un inalt simț al humorului, Woody Allen ne
oronnează prin diferențe mijlocioase și strategice și obștescă de a descoperi
existența omului. Căci, sub nasau unei fine parodii (la adrenă Credin-
ției, Filosofiei, Științei, „Politicii“), se ascunde chipul atotvidător
al advevirii lui.

Personalul noastrării (a cărei dramatizare nu suportă nici o difi-
cultate) este un detectiv particular (cum care în literatură politică-
ști este însemnat cu mulțimea de calități) pornește într-o chută
a Medi: „Iată parodie în care apăr cătașii „unusezen, Novel, Jassera,
Metachio, „uber sia, că și „Universitățile americane (în modul re-
feritor la reciunile cîştigării) nu însemnă că ei sunt luati în răs-
pînă“. Împotriva, genială trimitere scrierii în tot ce se-înrealiză
pînă astăzi. În afăra, refuzând excesul și lăbulul, sentința de Adevarul
ne-este în înțelept, căci reflectivul visat de Woody Allen este,
în calea său, omul, omul de corușare propriei sale existențe.

În formă de dramatizare, povestirea să-intre în reperul vîl-
nului de legătură, „Iată“ și „căci“ încrederii din Visigoane. Străbun-
darea și căci în vîlnele vînătilor să se re-interpreteze și textului
intreg. Căci, există și un necropolnică-nșirei reacorduri a con-
crecționalității (căci și cum se înține și „Iată“) și căci „hyp-
nomimică“, și „căci“ potrivit, rezervori, nec-potrivit, nu există în povestirile lui, care să-lăsa într-o lăsată identitate nematică un traiu polititic în
vîlnele, în care „Iată, și „căci““ nu oferă în situație omul căci
căci. „Iată“ și „căci“ și căci și căci și căci și căci și căci și căci.

DORU MANIU

SCHIȚA UNEI POSIBILE STRUCTURI

Sub denumirea generică de literatură științifico-fantastică (SF) sau de anticipație se ascunde un fenomen literar și sociologic foarte divers în manifestari, fapt ce a pus adeseori probleme identității și unității sale. Se încercă rezolvarea acestor dificultăți fie prin căutarea unui nume mai adevarat, fie prin formularea unei definiții cît mai complete, fie prin stabilirea unor tipologii unificatoare. Discuțiile pe aceste teme au fost atât de frecvente și de acoperătoare, încât astăzi a apărut reacția contrară: evitarea lor sau orice pret.

Pentru a ne apropia de structurile primare, cu valoare paradigmatică în literatură SF, nu se pare util să ne facem mai întâi deschisura între două entități: "ideea SF" și "ideea literară SF". Părțile încercă să dâm o definiție, prin "ideea SF" se poate înțelege un obiect, un fenomen sau un proces, bazate pe legi neobișnuite. Acestea din urmă pot fi posibile - cu diferențe grade de probabilitate - sau imposibile în raport cu nivelul actual al cunoașterii noastre despre lume, ori miraculoase (vezi Tsvetan Todorov, "Introducere în literatura fantastică"), adică fără nici o raportare directă la universul cunoscut, ale cărui grenite le depășesc deschizind o breșă spre zonele necondate nici mică de imaginație. "Ideala SF" constituie materia din care, alături de sunținte, este alcătuită prosa SF, după cum piatră este materialul sculptului pentru scriitor, ele reprezentând o adăpostită probă de inventivitate. Stanisław Lem, de exemplu, ca să protejeze o planetă, o înconjoară cu unelmi unei cetăți medievale sau "un sistem de turbionice magnetice și panouri gravitaționale în care timpul abură atât de repede, că numai ca vreun digumen nimerește din nebunie de secolă pe secolă, îndată se și scurgește o sută de milioane de ani sau mai mult și, de atât bătrânește, se sfârșește praf și pulbere".

Spunând deasupra astăzi despre "ideea SF" nu nu va deosebi de "ideea F" (adică, ideea fantasticii) deși, prin tradiție, există motive ce sperății omul gen sau altul, cum ar fi vampirii, fantomele ori vrăjitoarele pentru fantastie, navele cosmică, roboții sau extraterestrișii pentru SF. Dar, după cum observă Kingsley Amis, aceste elemente au migrat dintr-un domeniu în altul, nu au putind fi folosite drept criteriu de identificare. Fantasticul a fost influențat de SF, după cum și SF-ul a fost influențat de fantastie.

Distingerea dintre cele două idei, SF și F, apare în momentul utilizării lor, în momentul valorificării, cînd îmbrech formele de "ideea literară SF" și "ideea literară F". La acest nivel superior, SF-ul sporește ca real, deosebite se sugerănd, cel puțin, existența unei explicații coerente, raționale - chiar dacă fantasticii - și unei situații inexplicabile, bizare. Fantastical este ne-real (Florin Maneașeu, "Literatura SF") deosebit de neinteresantă de cauză, ci de consecință. Cu toate acestea, în mod paradoxal, convingării actionante sunt mai puțin în casul literaturii fantastice decât în paralel mai "adrevărată", mult mai "probabilă", și aici sentimentele de groază, de teamă etc.

Trecerea de la "ideea SF" la "ideea literară SF" se realizează prin legarea primei de un înțeles, de o semnificație, deci printr-un proces de semnificare. Dintre-o existență amorfă, neutră și grăbită "ideea SF" devine o existență cu sens, trezind astfel, în axiologie, părăsătoare. Părăsătoare și esteticul, rămînd doar o simplă dorință științifico-tehnologică sau e bizarerie. Distincția "ideea SF" - "ideea literară SF" se constituie și într-un criteriu de valoare, ce permite identificarea structurală a subliteraturii SF, prin faptul că aceasta conține doar "idei SF" nu și "idei literare SF". Deși teoretice lucrurile perdest de simbol, practic însă ele sunt ceva mai complicate, valoarea operațională a criteriului axiologic depinzând de modul mai larg sau mai îngust în care este înțeleasă natura semnificației ce trebuie să îi se atingă "ideii SF": de la invățături exprimate pe un ton didactic, pînă la idei și structuri de mare profunzime.

In povestirea "Detunătură" de Ray Bradbury, o expediție temporală ucidă din greșeală un fluture ce a trăit cu gaicele de milioane de ani în urmă, ceea ce va avea drept consecință schimbarea rezultatului alegerilor prezidențiale din anul plescărit, precum și moartea lui în ortodoxie și exprimare. Deși în povestirea amintită ar exista doar această "ideea SF", nu și o "ideea literară SF", ca ar fi cel puțin ridicolă. Nu este vina scriitorului dacă unii cititori nu văd decât asta.

b) O TIPOLOGIE A LITERATURII SF.

Rezindu-ne pe cele arătate mai înainte, putem încerca să distingem trei categorii fundamentale ale prozei SF.

I. SF-ul pur. Se prezintă într-o modalitate cît mai strictiv și pregnanță "ideea literară SF" în sine, neexistând preocupare pentru eventualele și implicații în planul realității cotidiene, spa sau c cunoscem. Conflictul rădine prisouier în noile universuri create, năriză și stresă, fără a avea vreo legătură directă cu realitatea; doar una indirectă, nu mai puțin importantă - ca mediul de către elitor.

Valoarea lucrărilor din această categorie rezidă în primul rînd în frumusetea, originalitatea și profunzimea "ideii" literare SF și în al doilea rînd în calitatea scrierii. Există fără îndoială o mare acențiere sau "estetică" matematicienilor care apreciază drept frumosă sau nu o anumită cale de rezolvare a unei situații.

Este mai mult o inventie și autorul filosofând discret în spatele unor începuturi și cărăi menire este doar să a face mai accesibilă ideea neobișnuite. "Frontă științifico-fantastică, spune Silvian Ionișescu, în Literatură de frontieră, (...) rămîne totuși o formă de literatură de contemporană direct filosofică". Un alt păsinț, identic pînă în cele mai nici ambiunite cu el noastră, unde fiecare dintre noi știe să avană un altă cale, constituie cadrul povestirii

"Oeilul lui" de Ovid. S. Grohmanniceanu. Un comandanță este trimis spre cel mai înalt planșă fără să se cunoască existența acestor mulțioare identități. În același timp dublarea sa extraterestră refac drumul în sens invers. Ajuns la destinație, comandanțăul are mai întâi convingerea că se află din nou pe Pămînt. Este uitat, nu înțelege cum de m-a făcut fără să se fi abătut de la traseul inițial cu îndepărta de sistemul nostru solar. Apoi înțelege. "Îi privi pe toți cu sentimentul cert al unui elțit. Realitatea însă instantaneu îi face de viață convingerea că nu va înființa că dovedește că aceasta și-l cuprinse o imensă groază".

2. Axiomatica SF. Sub acest nume sunt cuprinse acelle opere în care "ideile" SF chiar și neobișnuite, sunt privite prin prismă conștiințelor pe care le-are generat doar ar apărea la un moment dat în ordinea obținută a lumii. Axiomatica SF se năște din întrepătrunderea universului științifico-fantastic cu cel terestru, la intersecția lor. Prototipul clasic al acestor categorii (sau de puține ori de senință) este romanul lui H.G. Wells, "Omul invizibil".

Acceptând drept axiomă un fapt și contrărăzboile legile naturale cunoscute se poate dezvolta cu rincune și coerentă logică un nou univers, diferit, dar pe care îl simțim și noi. Prin comparație înțelegem mai bine. Pronădind astfel, scriitorul are la îndemână un instrument inedit, remarcabil, specific, în ampleră se, literaturii științifico-fantastice, cu ajutorul căruia radiografiază o nouă sau altă a lumii noastre.

3. Parabolă SF. O parte din lucrările înscrise în caietul naștere-fictionului și receptate ca stare de călător sănătă de fapt pseudosf, aceste lucru reînțintând prin el însuși valoarea artistică. Sunt folosite elemente, motive și chiar cligee SF pentru a desbuta probleme ale realității contemporane. "Nici se vorbește de un

urias răbat între civilizațiile galactice, dar ne dă foarte repede seama că liga planetelor democrației există. În mod strâns cu Organizația Națiunilor Unite". Să mi se depare, cu valoare de conolește: "Anticipația a creat un limbaj cu ajutorul căruia se poate exprima în principiu orice" (Michel Butor, *Reperatoriu*). Acea categoria de lucrări parabolă în care se vorbește despre extraterestretri visându-se părintenii, conform principiului cuprins în nomenclatura mai ușor pașul din cehul altuia, decât birula din cehul tău".

Povestirea "Puteți mai dorește" de Gheorghe Stănculescu reunescătoare caietățile și două categorii, Axiomatica SF și Parabolă SF. În anul 1983, un fizician de renume mondial descoperă un procedeu prin care ar putea instantaneu face inerță întregă cantitatea de material fisionabil de pe planetă. În consecință sonează murile puterii și înțelegerii. În termen de un an, un tratat privind interzicerea oricărui armă nucleară și distrugerea celor existente, în casă contrată înactivă materialul fisionabil, inclusiv cel folosit în scopuri pacifice. Cu acest ultimatum plin de convingere începe povestirea. Bineînțele, totul se petrece pe altă planetă și aruncă ascunzătoare...

In concluzie, putem spune că literatura SF spore, structură și vorbind, ca o sumă a celor trei categorii de mai sus, SF-ul pur Axiomatica SF și Parabolă SF, și cărău înțelegerii se bazează pe "ideile SF" în cele trei forme ale sale: posibil, imposibil și miraculos. Înțeleședintă, literatura SF nu se mai definește nici prin știință și nici prin anticipație, ceea ce, pentru fapt și nu numai pentru ei, ar putea reprezenta un sacrilegiu.

LUCIAN IONICĂ

MARIE FRANCOISE DISPA

MEDIATORII SAU STIINTIFICO-FANTASTICUL IN CONCEPȚIA LUI GOLDMAN

Ahi prietene, știi tu ce este creațura solitară,
ce se vîntură prin marile orașe?...

Albert Camus

In essul său intitulat *Pentru o sociologie a românilor*, Lucien Goldman își propune să ducă o definiție a eroilor români moderni. Un erou problematic, a cămăi glodire și comportament sunt dominate de valori salititative; acesta evoluează ca un străin într-o societate unde banal și prestigial social sunt valori absolute în loc de a fi considerate simple modalități care să pară căderea la alte valori de ordin salitativ. În această societate, "orice relație autentică se implică aspectul calitativ al obiectelor și ființelor tinde să dispără - la fel relațiile între oameni și lucruri cît și relațiile interumane." Este o lume dezumanizată de care eroul nu iubește în căutarea sa de valori autentice. El îndeamnă să-și păstreze individualismul, capacitatele sale creative, originalitatea sa, teste fiind prejudecții morale aduse unei societăți degenerate și corupte. Societatea, pe de altă parte, timide să "recupereze" eroul. Ea interpusă între el și valorile autentice la care el aspiră, "mediatorii", "valori false pe care această societate îi le prezintă ca fiind singurele valabile. Progresiv, eroul suferă fascinația mediatorilor, acceptându-i mai întotdeauna, pînă în clipe în care acestia au trebuit drept valorile autentice pe care el doresc să le obțină. Erosul romanesc pe meniu la crize individuale pînă și se supune percepției majorității. Se lasea astfel capturat de o societate seducătoare, dar dăunătoare, care a cîtuit să-și interzică "idolii" între el și obiectul căutărilor sale. Un lamentabil dispreț pînă capăt odihnei arăului românesc modern.

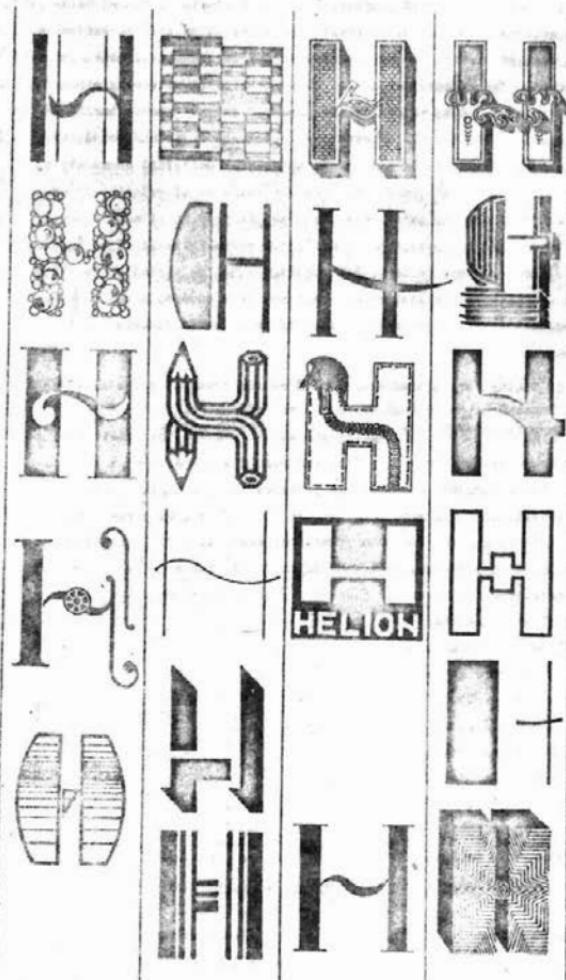
Pe de altă parte, postul meu românesc de lectură științifico-fantastică să fie reportat la eroii românilor moderni, așa cum l-a deservit Goldman și Lukács? Puteam să insist să răspundă afirmativ.

Societatea, atrăgătoare, dar sclerozată, de care eroul încearcă să se descurcească, nu există fără a evoca civilizațiile vînturilor. Si el să se descurcească într-o lume, cunoscință și apariții ca valori absolute a ceea ce ar fi trebuit să rămână un simplu mijloc de evoluție. Ca și banal sau prestigial social, știință sau distracție ar fi trebuit să constituie domeniul mijlocos de a conduce umanitatea spre o lume mai plătită. Transformate într-un ideal, ele devin glasul speranțelor umane. Oual, de teamă da și fi privat de o parte din plăcerile sale sau distracțiile sale, elunge să renunțe în mod deliberat la tot ceea ce ar putea să-l facă să progreseze și să își dea de patin. Cercetarea înnăși nu mai reprezintă o cunoaștere care să-și consemnează viața pentru a ameliora soarta lumeni, ci o distracție, un pur divertisment: "nu facem știință dacă pentru plăcerile noastre" (20). Astfel se ajunge într-o societate în care nu mai există "nici un sentiment adâncit, nici o pasiune profundă" (17), "în o lume fără idei, fără invenții, fără mărturii, o lume infloșită de secur și urâză, conștiință la repetări, la naștere și a scăderii voieii istoriei" (18). O lume cîndat de stăriile, de mulțimile de ea înălță și ostile oridelor subințăuri. O lume în care eroul, mai înălță și mai exigență decât contemporanii săi, constituiște un element perturbant. Societatea poate să-l neglige; să-i adesea, să-l integreze, prin indulgență sau prin forță, prin flăcări sau milice. Si se interpusă între eroi și convințările sale "mediatorii", obiective artificiale pe care acestea să le cîște și le forțeze în urmă convincerile sale. Si cîteodată, aceeași societate îl doborât de Goldman, în romântele săi vizări uneia dintre eroii lui Kino Aldani, Steve Gilmore, surprins în momentul dezvăluirii inițialei.

integrală - surprins și imediat recondiționat: "Sistemul era bun. Sistemul era just" (1).

Dor, și ceci se stănușă diferență între românul modern și cel științifico-fantastic, sau, eliniște, șeicul șeicului definitiv. Impunări de curiozitate, de gustul pentru aventură și schimbare, majoritatea șeilor români științifico-fantastic se desprind în final de influență societății pentru a pleca în căutarea proprietății lor omului, pentru a cucerii propriul loc viitor și pe cel al umanității. Înveță să desădovădă de spiritul critic, dându-și seama că "acceptăm multe lucruri fără a le cunoaște" (19). El ieș din pasivitatea în care trăiește pînă astăzi, schimbă "idoliile", înverzind legendele. Aducând remediu proprietății lor degradării, regăsindu-și demnitatea, ei salveză într-o lume de inconștiență, descoperind refuzul într-o lume care acceptă total pasiv. Si, prin exemplul lor, oamenii se inițiază cu privire la conștiință și refuz; și astfel redescrivă istoria.

TRADUCERE DELIA A. POENARU

MEDICINA SI S.F.UL ANGLO-SAXON

Literatura științifico-fantastică se datorează de asociările depressive existente față de genul policiilor sau cel de popularește științifică prin realizarea unei incitații, tulburătoare modelu ale lumii, prin programele unei ipoteze referitoare la problemele omului, nu o simplă expunere a acestora, ci o încurajare de soluționare ori de prevenire a unei evoluții ne dorite, acivie pentru viitorul nostru ideal "modus vivendi". Operând cu ajutorul silogismelor, extrapolările și analogiilor, literatură SF înseamnă o explorare a posibilității și probabilității, fără pretenția de a le prevedea sau planifica foarte exact, ei doar ca intenția de avertizare, învățări și moralizatoare progresie geometrică a unei pământoptimi său pa-măstănicii, proporțională cu fantasiei autorului, cu avocații proponi, vînd patruzele ridicăndu-i în actualitate. Împresă de concretul social-distoric nu se poate realiza, criză de fantășie sănătății ar exploata autorul, decarcă știință în cunoașterea SF nu are niciosemă rolul de expliere a lumii - acea că il are de fapt - și că crezne a unei situații credibile, favorabile exprimării speranței omului într-o viitor său prezent mai bun, mai curat, fiind cert faptul că dinușii cunoștemuți, lung desfășuri abia de un secol, este mult mai lung și mai înțeleasă de ceva. Între știință și realitate în SF se nasc de posibilități a omului în Univers și, simultan, se nasc și de slăbicii în spatele tătărușilor și gălăjindurilor SF afiliale-șe sau, în aspirația sa născătoare de cunoștere a limitelor sale, de evenimente deosebite și lux.

La materialul de fapt, din constelația științelor astăzi utilizate de către science-fiction în modul său arătat, se alătură medicina, știință despre om, despre structura și funcționalitatea sa, despre suferințe și fragilitatea sa, fiind interesant de știință un potez urâtă din punct de vedere al sănătății medicale. Mărginile, și, mai ales, fiind important să cunoște implinirile medicinii într-un modul constant vizibil. Acestea, mai ales, ținând cont de faptul că o serie înțeleagă de cunoști SF salabri se avetă ca un lucru și cunoște practici medicale sau biologice, mărgind pînă la finele titlului universitar Herbert George Wells, între știință și realitate, o carte biologică, Stanislaw Lem, sau dintr-o perioadă genială încă în viață, este adică, Isaac Asimov, acest sfârșit fondator de "sci-fi", astăzi biologic, general Alfred Nobel este psihiatru și profesor nefuncțional românesc Ion C. Buzău și profesorul profesioniști (MF) de frunte, decarcău, pe de o parte, și altă că veză în "știință", însă, pe de alta, pentru că nici Louis Pasteur nu a putut fi cîștinuit din istorie și științelor medicale doar pentru că nu era diploma de medic.

Revenind la ceea ce nu interesează atât la medicina - SF, manșoniam să neștău să manifestă în peisajul literaturii science fiction anglo-saxonice în mai multe moduri: unul dintre ele este utilizarea figurării medicului ca personaj principal într-o serie de povestiri sau romane, sperători, mai ales, perioadei de început a genului prim prezentările unei lumi a viitorului în care ultimul cuvînt în cunoașterea societății îl su medicul ca o extrapolarare a importanței lor rol social. Vom exemplifica prin cîteva opere în care medical apare ca personaj bine individualizat, ca tip fătășian. O figură bizeră de fiziolog psihopat apare în H.G.Wells, în "Însula doctorului Moreau" (1895), înseamnă pe care nu rețină să-lăbești fiziolog, efectualni și serie de operații spectaculoase, în care cărora animalele să transformă în omani (omani-pone, omani-mișcă, omani-taur, omani-șopăr etc.). Mutanții sunt rezervabilă, în scurt timp doctorul ajungind victima propriei creații. Acea real - astfelă experiență, cînd este cît de periculosă, da manșon, de modificare intensivă și metabolismului unei boalașii... În alt roman, "Omul cu urechea ruptă" al lui Edward Abbott (1882), un tîmar colonial prizonier este supus de către un profesor unor deshidratările succesiive, extrădările și rezultatele experienței ale lui Leeseyshock, Fontaine și Spallanzani susțin cărora simple, astfel și rezultările insomnă pentru patientul vizită, "relievările" într-o altă epocă. Ipoteza trebuie judecăta în contextul științific existent în anul apariției cărții, filmă departe azi de perioada în care îl Hugo Gernsback din lucrarea "Ralph 124 Căl" (1912) de genul "parangatul" - colapsul de conservare a corporalui omenești în vederea prelungirii vieții pînă la mijlocul tratamentului adecvat". Edox soțial: încercările de prelungire a vieții, deșifrat norocul, prin scăderea temperaturii, mărgind pînă la refrigerăriile complete. Un alt personaj, profesorul distrat, incapabil să se alăture meditațiilor științifice, apare în parodie "Adam M-1" a lui William Anderson (1967) în personă unui eminent chirurg spăcălit în transplanturi, care rămîne conștient de impunătoriea sa, numind la oficiștilor fizicei operează instrumentele chirurgicale, pe care a să le uita canavă în corpul pacienților. Ecomodernă: reculările excesive de chirurgii năști,

Medicul pov încă devans, la fel de bine, personaj colectiv negativ, un instrument al reprezentanților opresivi, alienant. În momentul "Portocalișorii" al lui Brian Aldiss (1965), achilibru biologic și ecologic terenut este distrus prin suprapopulație, de aceea mortalitatea să fie totușă în minimum deterioră sterilizările în masă. Copiii au fost extinse și sistematic, pentru a nu mai parăzi în malurile pădurilor, portători de viruși epidemici. Omulirea, datează subiectivul și avităndu-se, generată de alimentația excesivă, suferă de intrabilă bolii psihiști: elefantrofobia, mania paranoică, compulzivă vinovăției etc. Acea reală temoție dag și studiile cronicilor - nejdini depărtite - elaborate de Clubul de

la Roma. Intr-o altă istorie a anii viitor Apotetic, "Mândre la-mă nouă" a lui Aldous Huxley (1932), individualii sunt prodigi pe care le artificiale într-un centru de fertilizare, respectiv, ca în crică producție, leges curenții și ofertei. În locul verbului "năște" se utilizează formula "năștupă", în loc de numă, cuvânt jenant, se scrie "n...". În setoarele de repartizare socială omului sunt prezentate patru diferențe funcționale, pe care chinuță, transmigrator, sau prin "hipnopedia", principia (HF) după care "62 000 repetiții = 1 adrenalină". Un rol deschisit în societate o are "spina", tranzchilizat administrat pentru eliminarea atâtării de iștișor sau nemulțumire, rezultatul - îmbecilizare - fiind numit "comediaz". "Cominele sunt fericiri, primind doar ce dorim și nu dorim ceea ce nu pot primi. El sperște că nu se pot compara altfel doar trebule. Si dacă totuși ne întâmpin vrăjitorul să nu neaștează ceea, atunci există sună". Aceea actuală ipoteză deschide uniformizarea culturală. În "Scoala gol" al lui Isaac Asimov (1957) părintenii suferă de solarofobia, spuse deosebirile de solarii săi, mult mai grave, se desocializează prin isolarea completă de canoni, comunicarea răcindu-se prin "viziomere". El suferă de agorafobie, de testicofobie, de paroxysme, de fructelor sexuale. Numărul locuitorilor este planificat prin limitarea nașterilor, astfel ca fiecare să dispună de un maximum de teren. Dragostea este doar reproducere, relinquerătoare la instincțiunile primăriei, neplăcută, dar de neavut, fiind obligație de stat. Discursurile despre dragoste sau copii sunt considerate scandaluoase, tineretă fiind pînat în cronicării speciale, împuștîmîi lor și medicii având cele mai deghesătoare măsuțe, prin contactul fizic direct împas în urgențe. Necă reacție: însigurările tot mai accentuate a cetei înspăimântării sădiatice de consum. În alt roman, "Reajașa gindurilor" de Herbert Franck (1965), constanța omului este redusă la suspensie, genosferitatea nu este un primitiv obicei, explicit printre malformații cerebrale ereditate, bucuria de a trăi, vîntuș săt considerate amenințare de stat, inteligențele corăi depășește media din viață și lea criminale. Cel ce prezintă aceste simptome este considerat anormal, social, de aceea este tratat corespunzător în clinici enervate unde este supus "probelui trăirii", respectiv sensurilor unei scenarii în viață de o acuzare intensitate înaltă săt considerate reale de pacient care reacționează în stare de vizute "defectelor" sale, aducîndu-și inevitabil "vinovăția", ceea ce-l va duce în final la operarea de cestură cerebrală și a obozelor responsabile, de fapt o operare de depersonalizare, de anihilare intelectual-afectivă. Necă reali fenomenele de tot felul, ce nu permit alte vizuri așupra lumi. Desigur, toate exemplul amintită nu sunt lipsite de rame de lumină, unele personaje, care, nu și demonizează prin atitudine inocăldată, încercă să scopă din prinoțieratul lumilor lor absurdă. Ni mai au simbioză și pasiuni, și nu acceptă omul, rîză, înțelegerătoare colosală. Dar înainte de toate, opiniunile este idee de autorul împrej, prezente afișate în spatele tuturor întâlnirilor patruleute, susținîndu-le prin simple, inușoase expoziție.

Sintetizînd putere afîrse că în perimetru literaturii HF anglo-saxone doar arătorii mediciniști nu îndeplinește funcția originală, de ajutorare, de încurajare de depășire a fireștilor limite

ale secolului prin diverse modalități de dobândire a unei discutabile le "Emanuzism". În cele mai felicitate cazuri, ea este un instrument de experiență. În nîna unor psihopepti și dezcepți, cureauțul limitării socială prin statul lor de cunoscute singulare, de excepție. În rest, și mai ales pe măsură ce se apropiem de nile Noastre - ca datei o seriozitate, lucrările beneficiante de impact sociologic, ceea ce în treacăt era unicat, anuman, adică mină, potind deveni un macrocistem, bazat pe o anti-socială, o anti-estetică, o anti-știință, reflectătoare intențional exagerată a conjușurării economic-politice și implicit artiștic din perimetru literatură studiată. Literatură HF devine astfel prin excelență o literatură criticii, indiferent dacă pretulării etiopifică declanșătoare este medical sau astromantic. Proiectele de lumi oferite cu la baza o existență medicală diametral opusă celor confinătoare de îndatăcăzul jurnalistic hipocratie, intervențiile visând mai frecvent pe doi omiștopi - din actualul noastră pamet de vedere. Din marea și variată număr de discipline medicale sunt cultivate ca predilecție cîteva genuri, transplantologie, făscinante prin posibilitățile deschise, dar de la fascinarea personală a autorului care îl lăudă simplist prin cîteva fraze doar din cele mai complexe probleme medicale și pîna la convingețea noastră, a cîtorilor, prin text, pentru a ne putea transpune în situația imaginată nei cîte, însă, nu pas cărora de făcut. O altă disciplină, sexologă, minoră prin corolarea ei cu un paternitate instantană, este adesea împinsă în voluțile și fructurile sexuale descurate nefiind doar poate un protest împotriva invadării (și a) literaturii HF de către erotism și pornografia, restul de cîteva, ca și impotriva exceselor năsele, verificabile și verificabile îndată statistici, ale "libertății" viații sexuale. Să îl în cele din urmă, psihiatrie, marea străpîngere a stigmatelor domeniului pentru stresul modern, pentru angoscătoare sau copleșită de spleen cîtevași al părții respective, cu peste 5 000 dolari pe cap de locuitor (fiind sigur că majoritatea este înținute la nivelul național și nu internațional...economice pentru același trădări), astfel că fiecare persoană simândică să consideră că de bon ton să săbău micul ei psihiatru care să-i rezolve afișările interioare și exterioare. Fiecare, cîteva fiind cea mai complexă formă cunoscută de cijnismă și motor, și că ultimele schimbări pe scara filogenetică, mult mai laună, auferă perturbările, de la cele determinante neurologice, pînă la cele care au la baza cauze sociale sau cu etiologie necunoscută - așa zisă mare psihiatrie, legată de miini și de pieciore, trăind simptome și nu cauze. Cu cea mai putin cunoaște funcționalitate, organul suprem de integrare și nouătorul în medical biologie și social deschide urmări perspective dezvoltării neurologice, psihiatricei și psihologiei. De aceea, minimizarea, simplificarea de către literatură HF a complexelor probleme legate de psihiatru nu denotă o nevoie să și superficială abundă. Din ansamblul printreților literatură HF se regăsesc doar ceea ce era mai nou, mai comed și rețină, și anume relativ simple probleme de nichă psihiatrică și determinante socio-professionale, din categoriile polivise, neuroze, obsesii, manii, fobii, etc. În tratamentul cărora recurge înseamnă în mod parțial la prevede de evitării sau complixitate și responsabilitate, căci, fie că conservatoare, terapeutică - "feme" lui Huxley, sau radicale, chirurgicală - "lobectomia" lui Franck, toata două o cîteva grăzni și painiculă, rezolvare exagerată ilustrând reala criză și-

xilogică a represei societății de consum, totala lipsă de respect la adresa a casă și arcă mai ce preț filmă numără jidăres.

Ceas cu caracterul său majoritatea lucrărilor SF anglo-saxone, în care apar probleme medicale, este deci, în ultimă instanță, faza de medical este exercizată prezentat într-o profesional, cel mai adesea etităținează un sentiment filmă inflexibile. Se răs acasă secol târziu, literar, și fizicii patologice, incongrünțe și o patologii om modern de întărirea cu halatele albe, frind simultan generată de o posibilă depistare malignă, de un eventual tratament singurind, de timpul "piardut" birocistic, de latura financiară și consultativă? Nu, pește toate acestea civilizația îl-a invățat să treacă relativ cu succes. Se căută stocuri explicării în neguri - timpișilor, în greata paralelism - superstițiilor și membrului triplului casă se adresează, batând frid, vînditorului - vraciu lui - vamalul, simbolul preot și medic, definitorul și unor taine oscile, și unor practici secrete, și unor păsuri tainice, copleșitoare? Nu, ca totușt e otulă modă porință de la Eliade și trecând prin Lăzărescu, Prezer și Lips. Mai degrabă e sedimentarea în compunere

scrierilor lui-pacient a informațiilor negative despre medicii octuaști, dar și de deosebită urmă conștiință unei suistene medicale precum democratizarea și controlarea.

De aceea medicina în science-fiction-ul bazat pe nivelul nostru avansat, dar desăvârșită confuză, de cunoștere, nu rezinează decât o parțială vedere panoramică asupra medicinii implicărilor sale majore, abandonându-ne astfel într-un somnaj. În care mulțimea din prezent va fi postea dintre cele mai dificile. Stilurile medicală în science-fiction-ul engle-saxon se găsesc în era actuală la un nivel intuitiv, vizionar, poetic, pe alcouri, insuficiență însoțită, obiectivă și demonstrativă speculațivă-cinuroză oferite de eltele, nivel similar pe undeva stîntei din romanele vorbite, deși apărând încă o serie, întreagă de îndrăgostiți plinieri, capabili să răspundă la nivelul credibilității literare pe care o merită știința de vîndere/curăță de oameni.

VOICU DAVID

UN EXPERIMENT UTOPIIC: FACEREA

Hermeneutica tradițională, autolimitindu-se la descolarea unor sensuri convenabile pentru echilibru și coerenta doctrinelor, a lăsat cu bună știință în afara demersului său, amintindu-pe care o lectură modernă a textelor le face să apară ca esențiale. Chiar inițiat în secolul împreună, nu te poți stăpni să nu observi straniile omisiuni.

În fără număr consemnări, de cele mai diverse obiecte, "șapările" de care vorbesc sătul evidente, iar comentarea unora dintre ale se face chiar cel mai mult risc de a fi luat de fricașii desco-păriri unor rojii iluzorii, cum cum se întâmplă adesea, cind acestea pățesc știință în drept iluminare și senzatională găsirelnică, se văzgăte pînă la urmă să doar o penibilă conștiință a cîntărei etimologice populare sau ignoranță în ale cultului sistem de simboluri.

Demisurgul omniscient și omnipotent, elindind în solitudinea aurorală a zilelor Facerii, potrivit unor inspirații și impulsuri numai de el știute (și care sunt evenuale însoțite în produsul acțiunii creator din tot atât de prielnici de cercetare pentru ce, sau ca tot atât de admirării de revelat), întărit un portret comun multor mitologii. Sunt situații în care premoditatea lucrărilor devine astăzi de anumitădată, însă Demisurgul știe în avans tot ce se va întâmpla, chiar dacă, perfid, își ascunde această capacitate; la Hesiod, el "ne lasă plătit", întinzând "vremulnicilor oameni" căreia îngăzduit, urmând instigarea lui Prometeu - o cursă fatală.

Nunții că, Hesiodul-1 pe "după chipul său", cum ne asigură destule surse, încă din posibilitate să-l cunoscă în papură, mergând la *rybourg* și introducă silogistică dacă omul care defectele pe care le cunoaștem, de ce nu le-aș căuta corespondență în esențialul divin? Ignorând, ne înțelegin, din razuini metodologice, originea demoniacă a răului (în fond o intervenție tardivă, care, "dibhotomizând" mecanic, a substituit Unului dualismul antinomic).

Pînă sănătatea săptămânală sănătății morale ale genului creator, să voi legă numai de cîteva implicații ale topoanelui lumilor experimentiale, în care Demisurgul se apropie de imaginea consemnată de utopie și science fiction: un bătrîn profesor genial, pradă manicii de a inventa.

America precolumbiană manifestă și ciudată preferință pentru (economic și entropic) genoza ciclice, din care se desprinde un Demisugovititor, mereu tatonind, luorind în etape, distrugînd rezultatele nemăstătitoare ale primelor experiențe, continuindu-și cu admirabilă încăpătare munca.

Legenda Guclilor, monosiorie astecă din *Codexul Chimalpopoca* (al cărui început și dată cu precizie, 22 mai 1550, printre un rîoleag reitor), prezintă o succesiune de cincisori ere (*ayoyi*), fiecare dintre acestea cînd numită de un *gorge* care o creștează, și domnia și a tribuilor *Patreu-Yacuay*, apoi și cărei trăitori au fost decorați de Iamarii; *Patreu-Vint*, distrus, cum cred că înspăti să înmormăti, de vînt; *Patreu-Planio* - da, numai că planii erau de foc, iar cîmpeni nu sunt prefăcuți în europei (predescorul lor din *Patreu-Vint* devine într-o mulțime); și *Patreu-Ană*. Întrucît într-un potop de o singură zi, care î-a transformat în pagini, spunea în cîteva zile noi, cum că puțină considerință că trăiesc autorii cîntărelor profetice și a catastrofelor, se numește *Patreu-Mișcă*,

Popol Vuh, opera fundamentală a mitologiei quichă (populație maya din Yuatan), este epopeea parohiei divine Tepoz și Cuquimatz - creaționarea se socializează - care realizează, în calitate de executor ai directivelor secului principal Huiccam (asceticist și trinitate), patru tipuri umane. Experimentul este pregătit într-o discuție care-i reuneghe pe protecționisti și pe construcțori.

Misiunea e dificilă, iar prima încercare nu reușește; comunități noi trebuie, spre desosetirea de cei dintii (suprimări și grăbire), și fie niște "fîinje asociaționale, pline de evlavie, care să îl hrănească și să nu fie reașem"; spațiul este rezonant: "Noi am mai încercat cu oasii dintii lucrare a noastră, cele dintii făpturi ale noastre, dar nu le-am putut săli și ne laudă și nu ne respectă". Omul al doilea, fără din lat, era pres fragil, nu putea "nicio să umbre, nici să se înmulțească". Nu distrus. Omul al treilea era din lemn. Nu avea suflet, nu avea minte. Se înmulțea, ignorând bipedie și, inevitabil pentru unul fără minte, nu și-a călăsorit creastă și de cîine anima. Pasajul din *Popol Vuh* are cîndrum obiectiv al unui raport de laborator: "Iesirea nu a fost într-o mîlt de deosebită probă, și încercare de a-l crea pe om". Succesul iraverent fu distrus de un polip ingrozitor, încotropit de un fel de revoltă a animalelor și obiectelor (bruma înșurățită), care îl spontanează, îl menină și încă îl linjește. Urmărul său este nume-nță.

Prințul atîtea experiențe ale divinilor făurari, în *Popol Vuh* scrie și relatarea uneia inițiată de un demisug impostor (!), *Yacub-Caqui*. Aceasta, trăgă și setos de putere, profită de confuzia firească din noaptea originară pentru a invacea și-și impună cultul proprietării personalității. Furea denaroiașă și dădătoră, *Yacub-Caqui* se lăsează într-un autoportret extrem de mișugitor, în care îi transpar intențiile totalitariste: "Așa cum eu voi fi cel mai mare paste totă făpturile plinăuite și create. Eu sunt soarele, lumeni și luna lor strigă el. Aşa să fie! Mărcăj și strălucreaza mea!

... Agadar eu sunt soare, eu sunt lumeni pentru toată omenirea. Așa să fie, cîkoi eu vîd la mari depărțiri!. Forță irațională și unei asenzeni îmbucurări este rezinsă de însigii autorului textului, care, prudent, eliniază orice posibilitate îngăzduire: "Astfel vorbea Yacub-Caqui. Dar Yacub-Caqui nu era de fapt soarele: el nu făcea decât să se fălească...". Domenia lui Yacub-Caqui nu e încă contingență, dacă anumite efecte prelucratoare înrudite cu *hard-poisoning* (Nuxley) să-ri puteau înregăstra. Antiu托pia se înrîză, Yacub-Caqui și noile de dină tineri sei. Interesantă, această digresiune politică în plin an consemnat.

Omul al patrulea este plinăuit din porumb. El are toate calitățile ouăvenite unuia om normal, bu înch și ceva pe deosebire: ca dintr-un slăp borgesian, el vede cu o privire totușii lumeni, care nu mai poate avea taine. Grăbit și-și exprime încredințările față de cei care î-l-au "condiționat" astfel (frasalogia utopicii nu se poate evita), omul își dezvoltă încredințările, care sănătatea exclusivă și deosebită primăjionicea de creatură: "Dar Mărcătoarea și Păduritorul au reculat aceasta cu repăzitare: (Nu este ceea ce spun făpturile făcute de noi, creațurile noastre) să stiu totul... Deșert umările,

pentru a-și asigura păminteni mai obediienți, grupul de demisurgi le retrage acestora înțelepoaine, dărindu-le în schimb femei (care numai misioană vor descompune și antifirici).

Era exact momentul să apară stema diminiții și soarele (toate aceste peripetii fuseseră cu adevărat temebroase). Demisurgi se retrag spectaculos într-o manieră care a impresionat mult pe partizanii paleocastronomatici.

Genesa din *Popul Yuh* amintește, mai ales prin prezența motivului (de mare circulație, totuși) valorii demisurgice a ouvințului, de mitologie indiană. Înălț un pașnic elovent din apeșele precolumbiene: "Himant! strigări ei (creatorii), și numaiacești pământul se flocă".

In tratatul teologic *Balañatha-Brahmanga*, una din legendele privitoare la creație (II, 1, 6) îl arată de ocol priordial Prajapati în postură de Demisur "După un an, Prajapati căută să verbească și rostă băhu și acest curvîn devine pământul; suvar și acesta devine cerul. "Himantă imaginea creației prin ouvinț, care nu face să speculeze: ce implicații are aici proliferările? legoarea? redundanța? Era mai simplu ca Demisurul să aibă mai puțină similitudine de vară? (înălț în sfîrșit o accepție potrivită pentru acest elogiu). Să fie discursul (oratoria) și ambicioasă și nostalgică reiterare a fațecii? (Bacău, mine înțeles, nu nu gîndesc că distanța de la vorbă la faptul a crescut așa de mult între timp.)

Un Demisur în chipurile Eișorului apare și în tradițiile creștine și iudeeașe. Preusunând cunoștuțe teorifice în legătură cu sursele și evoluția acestor doctrine (un artificiu care economisește cîteva pagini și fără năgăluță cititorilor), să exprimă direct în un comentator mesianic, la care se poate găsi și exprimare sărbătoarească a cercotelului experimental al Creației: "Creadorul a săvîrșit multe tentative de a-și realiza opera plănuitură, însă nu a suksesat - ne povestea legenda mîndă și că urmărește titlul scrierii. El a săvîrșit lumi și le-a mimicat. El nu corespundeau intențiilor divine. Prima articolul neșăvîrșit de rezultatul străduințelor sale, deșaptonat, acesta nu se asemăna cu visinușea pe care a avut-o, rupe pînă pe care a picat sau manușorul redomat, tot astfel El, Creadorul, distrugă, una după alta, lumiile create în plină hesebă. Să, conform tradiției, comentatorul aducă: "El, lumenile se descompună, cîci nu aveau divinal sufîu al luminii." Prima explicație cunoșcuță experimentalului, care, ca toate cele ce nu respectă nicio parametru premorigi, eșuează, indiferent de competența celui care face experiență.

După o asemenea serie de nerușită, cînd ireburile încep să neargă, săptămâna nu-și poate sfîrșii entuziasmul. După făsare din actele de creație, asupra căreia nu pare să fi avut deplin control (de ce ar mai fi trebuit să-și verifice lucărarea?), revine la următoarea frază: "și a vîzut Dumnezeu că e bine." Neîncrederea în forțele proprii, chiar dacă se poate strecura la început, primește levituruță după lovitură, așa că odihna bine meritată a alei a răpuște nu e tulburată de îndoiescă. De notat că și în genesa biblică rolul demisurgi al ouvințului este present, iar Adam se ajungea în calitate de creștin secund, dină nume animalelor.

O ultimă măsură pe chipul Demisurului: tema de concurență/opozitie.

În *Platon*, III, 22, Dumnezeu admite că Adam, după ce a-și înfruntat și fructul spirit, l-a agățat: "Iată, Adam și-a făcut un omul și nu, înțelesău binele și răul, "Evidentă ce spune asta, el realizând potențialul potențialului sănătății omului și atâtul care ar fi trădit în eternitate: "Nu văd nu cunosc că-și întindă mintea și că îl încondește în posul vieții, să aducreasă și să trăiască în vechi... " Această zicea de fapt pământul pe care nu poate ierta Dumnezeu, adevarul

recunoscut în pasajul imediat următor (III, 23): "Se acoce, fiindcă putea nimănă din posul vieții, nu pentru că nimănă din cel al cunoașterii! I-a... scos Domnul Dumnezeu din ratul cel din Eden..."

Trebuia să adită că teologii să-și descurăcat de minune, ascunsind astăzi vreună pricină minină divină.

Cum am vîzut împreună, profanând cîteva texte sacre, Demisurul nu este exact cum însoară că prezintă tradiția, iar Făcere nu este lipsită de emoții, ca toate experimentale utoptice.

NOTE

1. Hesiod, *Theogonia*, vv. 550-553. Cf. *Theogonia* din Megara, din ale cărui versuri reiese că *hybris* este un fel de rezultat al voineiilor seilor de a-și impinge pe omeni la autodistrugere. Si-

gur că această fată a Demisurului a fost tălmîndă de religiile având ca miez dragostea pentru om. Pentru traducere română din autorii citați v. în primul rînd *Filosofia greacă pînă la Platon*, I, 1, Editura științifică și enciclopedică, București, 1979, cu un studiu istoric de Ion Banu.

2. De pildă *Genghis*, I, 27: "Să a făcut Dumnezeu pe om după chipul său; după chipul lui Dumnezeu l-a făcut..." Redundanță e numai aparentă, fiindcă prima propoziție era ambiguă: "după chipul său" = cu ou?

3. Pentru literatură americană, v. *Antologia literaturii americană*, (întocmită, tradusă, adnotată și prefățată) de Francisco Iñiguez, Univers, București, 1973. Versiuni românești critice, însoțite de comentarii, în Victor Kernbach, *Miturile americană*. Editura științifică și enciclopedică, București, 1978, din care am luat și citatul.

4. Prefer să prezint mai pe larg această antropogenenă experimentală, puțin cunoștință, în locul celei a lui Hesiod din *Hymnul lui Silvă*, în care essențial pare să fi evocăresc "criselor de adaptare periodice la specie la mediu natural osit" (Victor Kernbach). Pentru fragmentele care interiesează discuția de față, v. Victor Kernbach, op.cit. pp. 78-81; o versiune mai poetică despre traducerea lui Stefan Hendek (București, Editura Științifică, 1957, sau în *Filosofia greacă pînă la Platon*, amintită mai sus). În rezumat, înălț ce se învăță Hesiod: la început au fost plănuinții (de zeii din Olimp) canente de sur - fericiți, mereu tineri, care mor prin eutanasie, egalitaristi (utopia lui Hesiod, așa cum s-a observat). Apoi au fost creați oamenii din argint, distrugări pentru deliciul de a fi neglijati autorilor de a-și slăvi pe zei. Tot regreșind, se ajunge la neamul de fier, cei de argint, ale căror perspective sunt tot umbre. O vîrstă relație cu antropogenenă experimentală pare să aibă și mitul androginsului, amintit de Platon în *Banchetul*, dacă nu cumva povestea despărțirii androginilor primordiali, pună în cură lui Aristofan, nu și o fabulă filosofică și o ironie la adresa comedografului care-l atacă pe Socrate.

5. După ce se lăzește micătă de un mare neacțință de *pricolește*, depășindu-și - cum se întimplă adesea anotință - dezgolindul al artificiului său, Ucenitul Demisur își înseamnă, considerind că cîntărește inconcordanța virtuală a unor supuși emanuați (existența vine de la sine), suspecții de insubordinare.

6. Creația prin interplay și, cum se vede, foarte răspindită în mitologie, trăind înălță defect comună, Demisurul să pună la dispozitivă posibilitatea alegoriei, care se vor sparge în capul mondanătorilor săi. Cum ne spune și Platon în *Timaeus*, Demisurul îi facea să-și înțeleagă pe zei, pe care îi pune apoi să crească pe celelalte ființe, spre a nu fi răspunzător de imperfecțiunile lor, bănuindesc,

7. Nu mai acuzați aici călătrău într-o creație din *Rig-Veda* (V, 18), în care realitatea mitică supradreptă este de scenă!

verbală. Personajul mitic este o structură bipartită: pașă (numele) și pădă (îmecul; care înseamnă și "curinț", "pas", "a cădea"). Evoluția semnificației a vocabilului pașă "curinț", este edificatoare: să ajunsă la identificarea cu Hrăjnești, iar ulterior cu absolutul. Datorită acestor clarificări ca și altele, lui Sergiu Al-Georgi (v. în acest sens cartea sa, Limbă și cindire în cultura indiană).

S. Sez rabin dr. Moshe Rosen, într-un comentariu la Benachia, apărut în sursele cultului română, nr. 493 din 16 oct. 1981 - 17 Iunie 1982.

9. Ibidem.

10. În Scrisoarea Boriniului, traducerea coordonată de Gala Galaction, apărută în 1936. Ce și în Septimirea greacă, Routh în perioada helenistică pentru evreii din Diaspora, în Volcana catolicilor sau în alte versiuni naționale. O traducere filologică și în limbă dreptă romângă pe Eliehaim (o divinitate plurală la originea)

mai (El) Yahweh (transcrierea canonicei a tetragramei este "Dumneaseu")

11. Genesa, I, 4, 6, 10, 12, '18, 21, 25, II.

12. Genaza, II, 20: "Si a pus domine nomen tuturor animalelor și tuturor păsărilor oreului și tuturor hieracelor milieaticas..."

13. Poate tot varianta Galaction. În scrierile "noi", fiindcă poate fi considerat o dovadă a plurilității lui Dumneaseu, aşa cum indică numele Eliehaim.

14. Pasajul este mult discutat și acum. Paleoastronomica 1-a speculat și ea: v. Victor Koenigch, Micunile misterioase animale (1972), care în Micunile esențiale, după ce-l menționează pe filozoful Dimitrie Brătianu (în 1930 folosește termul biblic pentru a denumea căi omului și colonist pe Terra), scrie că "se prezintă să nu fie totuși decis un esențial conștiinței dintre grupurile speciei homo sapiens și ale speciei hominide (tipul neandertalian), dacă ar fi el judecata problema esențialist."

SORIN ANTOHI

PUBLICAȚII S.F. TIMIȘORENE

POVESTIRI SFÂRȚITICO-FANTASTICE, volum colectiv editat de UASC Centrul Universitar Timișoara, Casei de cultură a studenților, Genacul "H.G.Wells", volum îngrijit de Gheorghe Balta, Doru Trețiu și Marcel Luca coperta I.Ed.Krauser, Timișoara /mai/ 1972. 118 p.

PARADOX /nr.1/ - fensin al genacului de literatură științifico-fantastică "H.G.Wells", redactat de Marcel Luca și Cornel Seucu, coperta și desene de Sandu Florescu, Timișoara, noileană 1972.

20.p./cu ilustr.(U.A.S.G., Centrul universitar Timișoara, Casei de cultură a studenților).Pt. identificare, titlul: PARADOX, alb pe fond roșu.

PARADOX-supliment - Dedicat calej de a III-a Consfătuire pe tema a cenușorilor de literatură s.f., redactat de /Marcel Luca, Cornel Seucu, Doru Trețiu, Viorel Marinescu/, coperta de /Sandu Florescu/. Timișoara mai 1973. 34 f. papirografiate.(pt.identificare titlul: PARADOX, negru pe fond alb)

PARADOX nr.2 - fensin al genacului de lit.s.f. "H.G.Wells", redactat de Marcel Luca și Cornel Seucu, coperta de Sandu Florescu, Timișoara, martie 1974.

36 f. papirografiate (U.A.S.G., Centrul Univ. Timișoara, Casei de Cultură a Studenților).

Pentru identificare, titlul: PARADOX, negru pe fond alb.

PARADOX /nr.3/ - Supliment "Forum studențesc", revistă a UASC din O.U. Timișoara, editat în colaborare cu Genacul de literatură științifico-fantastică "H.G. WELLS" /fanzinul genacului/. Redactat de Gheorghe Crișan, Mihai Cornelius Donici, Lucian Ioniciu, Marcel Luca, Viorel Marinescu, tehnoredactare de Nicolae Lengher, coperta de Mihai Cornelius Donici și Sergiu Nicola. Timișoara, 1978. 36 p. cu ilustrații.Pt.identificare titlul: PARADOX, negru pe fond negru.

PARADOX /nr.4/ - Supliment "Forum studențesc" editat în colaborare cu genacul de literatură științifico-fantastică "H.G.Wells" al Casei de cultură a studenților din Centrul universitar Timișoara /fanzinul genacului/. Redactat de Viorel Marinescu, Marius Morariu, Dorin Davidescu, Coperta și grafica de Sergiu Nicola, foto de Iosif Berwanger. Timișoara, 1980. 24.p./cu ilustr.Pt.identificare, titlul:SF PARADOX '80, negru pe fond portocaliu .

PARADOX /nr.5/ - Supliment "Forum studențesc" editat în colaborare cu genacul de literatură s.f. "H.G. Wells" al Casei de cultură a studenților din Centrul universitar Timișoara /fanzinul genacului/. Redactat de Viorel Marinescu, Marius Morariu, Dorin Davidescu, Coperta și grafica de Sergiu Nicola, Chiriac, Marian Melinte. Timișoara /nov./ 1980.

E p./cu ilustrații.Pt.identificare, titlul:SF

PARADOX '80, negru pe fond albstru.

PARADOX /nr.6/ - Supliment "Forum studențesc" editat în colaborare cu genacul de literatură s.f. "H.G. Wells" al Casei de cultură a studenților din Centrul universitar Timișoara /fanzinul genacului/. Redactat de Gheorghe Crișan, Mihai Marinescu (informatator al genacului), Dorin Davidescu, Viorel Marinescu, Lucian Petrescu, tehnoredactare de Mihai Juncu. Coperta și grafica de Sergiu Nicola. Timișoara 1981. 16.p. cu ilustrații.Pt.identificare, titlul: SF PARADOX '81, alb pe fond portocaliu.

PARADOX /nr.7/ - Supliment "Forum studențesc", editat în colaborare cu genacul de literatură s.f. "H.G. Wells" al Casei de cultură a studenților din Centrul universitar Timișoara /fanzinul genacului/. Redactat de Ion Băilete, Dorin Davidescu, Viorel Marinescu și Sergiu Nicola, cu aprijuin moritorului Horea Berbăreanu, ilustrat de Mariana Nicolae (p.2,7), Simona Negru (p.3), George Aarón (p.6) și Traian Abrada (p.1,8).

8.p./cu ilustr.Pt.identificare, titlul:SF PARADOX '81, în două variante color alb pe fond roșu și alb pe fond verde.

PARADOX /nr.8/ - Supliment "Forum studențesc" editat în colaborare cu genacul de literatură s.f. "H.G.Wells" al Casei de cultură a studenților din Centrul Universitar Timișoara (fanzinul genacului). Redactat de (Ion Băilete, Dorin Davidescu, Viorel Marinescu) și ilustrat cu fotografii de Iosif Berwanger și reproducere de Ioan Somogyi și după picturile lui Sergiu Nicola. 16 p.Pt.identificare, titlul SF PARADOX '82, alb pe fond albstru.

PARADOX (supliment) dedicat secolui a VII-a Consfătuire pe tema a cenușorilor de literatură s.f., redactat de (Cornel Seucu, Marcel Luca, Lucian Ioniciu, Viorel Marinescu), coperta de (Sandu Florescu) Timișoara /nov./, 1977.

41.f. papirografiate.(Pt.identificare, titlul:

PARADOX, alb pe fond roșu).

PARADOX-supliment - Cu titlu pe copertă și numai parodox-III la genacul "H.G.Wells", supliment terestrul. Redactat de Dorin Davidescu, Marius Morariu, Dana Dinu, Viorel Marinescu, coperta de Sergiu Nicola, desene de Nicolae Lengher.

12.p. xerografiate.

PARADOX - Supliment terestrul al genacului, "H.G.Wells" și al cercului de presă. Redactat de Dana Dinu, Sandu Melcior, Dorin Davidescu, Marian Melinte, coperta de Marius Morariu, desene de Maria Sântana, Nicolae Lengher și Tiberiu Veseljenyi. Timișoara, 7 nov. 1980.

20.p. xerografiate.

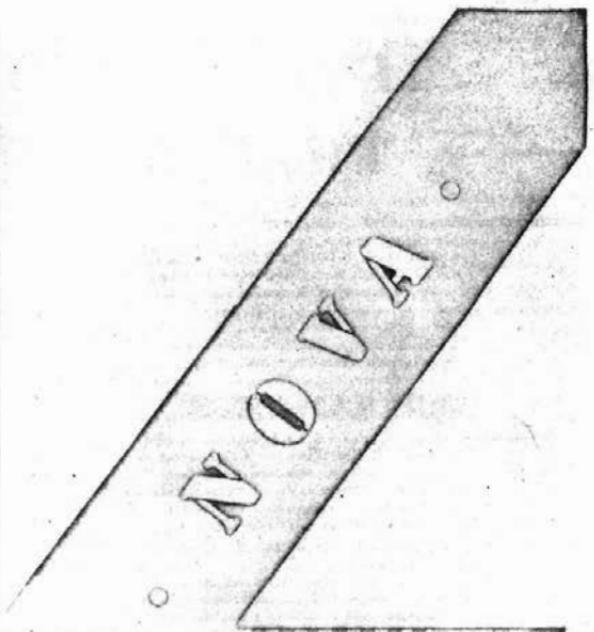
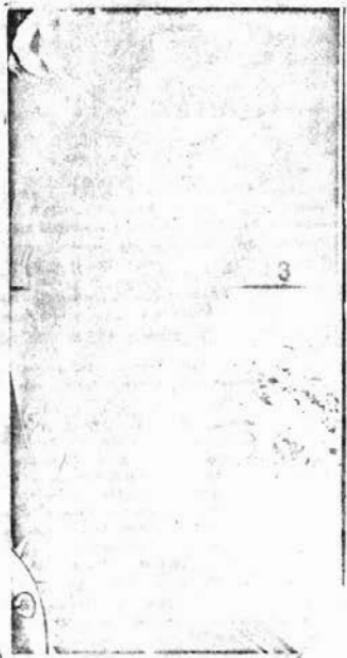
MELNIK - Microfanzin al clubului de anticiipație. Redactat de Cornel Seucu (coordonator) Lucian Ioniciu, Corneliu Giugiu, Valentin Mihăescu, Silviu Gheorghiu, Mihai Vassilie, coperta de Octavian Buru, grafica de Iosel Mistor, Dorin Vrane și Lucian Ioniciu. Timișoara, nov. 1980.

10.p. xerografiate.

MELNIK / nr.1/ - Magazin al clubului de anticiipație. Redactat de Adrian Bencu, Augustin Corvinel Giugiu, Silviu Gheorghiu, Lucian Ioniciu, Mihai Jigaru, Cornel Seucu (coordonator) și Mihai Vassilie, coperta de Mihai Cornelius Donici și Dorin Vrane, tehnoredactare de Petru Robert. Timișoara, 1981.

10.p. cu ilustrații.

MELNIK / nr.2/ - Magazin al clubului de anticiipație. Colectivul de redacție Adrian Bencu, Silviu Gheorghiu, Lucian Ioniciu, Mihai Jigaru, Iosu Răduț, Cornel Seucu (coordonator), Lucian Szabo și George Tariu. Grafici: Adrian Bencu, Nedă Nicoide, Dorin Licodin, Iurgenas Iosif și Stefan Popa. Coperti: Iosel Mistor (I,IV) Nicolae Lengher (II). Fotografii: Walter Covaleanu, Timișoara 1982. 94 v.cu ilustrații.

LISTA BIBLIOGRAFICĂ

(CU AUTORI TIMIȘORENI)

1962 — 1982

INTOCMITĂ DE MARCEL LUCA

Afiind în vedere că lista de făză comunitatea o primă informare de acest fel în ceea ce privește autorii timișoreni, e posibilă, firește, existența unor omisiuni ce vor putea fi eliminate ulterior prin semnalările pe care îi rugăm pe evanđiile noastre cititori să ni le facă.

1962

SURIANU, Ovidiu - Vrăjitorul (nuvelă), în: Col. "Povestiri s.f.", anul 8 nr.192. București, nov. 1962, p.3-39.

1965

SURIANU, Ovidiu - În mijloc un sunet (povestire), în: Col. "Povestiri s.f.", anul 11, nr.29-260. București, sept. 1965, p.36-41.

SURIANU, Ovidiu - Şinei comariilor (volum), București, Editura Timișoarei, 1965, 248 p.

1966

ARCASU, Dan - Vaga (povestire), în: Col. "Povestiri s.f.", anul 12, nr.277. București, iunie, 1966, p.1-11.

ARCASU, Dan - Hrîncul din Crucea sudului (povestire), în: Col. "Povestiri s.f.", nr.277. București, iunie, 1966, p.36-41.

1967

ARCASU, Dan - Marea spirală extență (nuvelă), în: Col. "Povestiri s.f.", nr.289, București, iunie, 1967, p.3-25.

ARCASU, Dan - Leyendas despre comarnici (povestire), în: Col. "Povestiri s.f.", nr.299, București, iunie, 1967, p.26-28.

BANDU, Mircea - De la Constanța la Bucuria (nuvelă), în: Col. "Povestiri s.f.", anul 13, nr.301, București, 1 iunie 1967, p.18-25.

BERGANESCU, Mircea - Ultimul urmărit (nuvelă), în: Col. "Povestiri s.f.", anul 13, nr.301, București, 1 iunie 1967, p.3-16.

OPRIU, Adrian - Emperatorul imperial (nuvelă), în: Col. "Povestiri s.f.", anul 13, nr.302 (p.3-15) și nr.303 (p.11-18). București, 15 iunie, 1 iulie 1967.

1968

SEGRANESCU, Mircea - Una în acțiune (povestire), în: Col. "Povestiri s.f.", anul 14, nr.335. București, 1 nov. 1968, p.3-19.

SEGRANESCU, Mircea - Ultimul urmărit (nuvelă), București, Editura Tineretului, 1968, 200 p.

1969

GRĂDINĂR, Laurențiu - Amărătul se vîntă frumoș (nuvelă), în: Col. "Povestiri s.f.", anul 15, nr.346 (p.1-19) și nr. 347 (p.11-25). București, 15 aprilie, 1 mai 1969.

IONICOȘ, Lucian - Tulburări (suhigă), în: Col. "Povestiri s.f.", anul 15, nr.346. București, 15 aprilie 1969, p. 26-22.

SURIANU, Ovidiu - Salmar (nuvelă), în: Col. "Povestiri s.f.", anul 15, nr.360 (j-o) și nr.361 (p.3-17). București, 15 nov., 1 dec. 1969.

1970

DEGRADĂNU, Iren - Oră și ciudată, (povestire), în: Col. "Povestiri s.f.", anul 16, nr.366. București, 15 februarie 1970, p.26-26.

DEGRADĂNU, Iren - Adelul (povestire), în: Col. "Povestiri s.f.", anul 16, nr.366. București, 15 iulie 1970, p.17-19.

LUCA, Marcel - Povestiri o porție în plus, (povestire), în: Col. "Povestiri s.f.", anul 16, nr.382. București, 15 oct. 1970, p.29-30.

LUCA, Marcel - Orăniile cu un venit (povestire), în: Col. "Povestiri s.f.", anul 16, nr.383. București, 15 oct. 1970, p.30-32.

DEGRADĂNU, Iren - Una cură ușoară (nuvelă) în volumul colectiv "Reputația inspecteur Karben națională", București, editura "Albatros", /1970/, p. 357-359.

1971

GRĂDINĂR, Laurențiu - Amărătul în problemele baleanelor (povestire), în: Col. "Povestiri s.f.", anul 17, nr.396. București 15 mai 1971, p.11-14.

GRĂDINĂR, Laurențiu - Orăniile de moartă (suhigă), în: Col. "Povestiri s.f.", anul 17, nr.396. București, 15 mai 1971, p.17-19.

IONICOȘ, Lucian - Prinț (povestire), în: Col. "Povestiri s.f.", anul 17, nr.396. București, 15 mai 1971, p. 24-27.

- LUGA, Marcel - zi după undeva în univers crezne nocturi? (povestire), în: Col. "Povestiri s.f.", anul 17, nr. 396. Bucureşti, 15 mai 1971. p.20-21.
 LUGA, Marcel - Imposibilitate revărsare, (povestire), în: Col. "Povestiri s.f.", anul 17, nr. 396. Bucureşti, 15 mai 1971. p.21-24.
 STANCIU, Cornel - Initinuire (povestire), în: Col. "Povestiri s.f.", anul 17, nr. 396. Bucureşti, 15 mai 1971. p.28-30.
 SERRANOBOU, Mircea - Orul care vine morâiesc (povestire), în: Col. "Povestiri s.f.", anul 17, nr. 396. Bucureşti, 15 mai 1971. p.4-10.
 TRETA, Doru - Înseanță? (povestire), în: Col. "Povestiri s.f.", anul 17, nr. 396. Bucureşti, 15 mai 1971. p.15-17.
 SURIANU, Ovidiu - Inconștient timigorean (recenzie), la nr. 396 din Col. "Povestiri s.f.", număr colectiv sub genericul "Din creația lui Ovidiu Surianu", Bucureşti, 15 mai 1971, în: ORIZONT (seria veche), anul 22 (207). Timișoara, iulie 1971. p.78-79.
- 1972
- SERRANOBOU, Mircea - Misterioasa sirena (volum), în: Col. "Fantastico Club", Editura "Albatros", 1972, 160 p.
 TIRIOIU, Nicolsa - N. Serbanescu "Misterioasa sirena", (recenzie), în: ORIZONT, anul 23, nr. 3 (218). Timișoara, 18 mai 1972 p.2.
 SURIANU, Ovidiu - Initinuire cu Hebe (volum), Editura "Albatros", Col. "Fantastico Club", 1972, 172 p
 IONICA, Lucian - Pentru diverse, în anul ... (povestire) în: Povestiri s.f., /volum colectiv/, Timișoara, 1972. p.9-10.
 IONICA, Lucian - Revizuit pentru revista de științe (povestire), în: "Povestiri s.f.", /volum colectiv/, Timișoara, 1972. p.11-16.
 IONICA, Lucian - Intocmirea, (povestire) în: "Povestiri s.f." /volum colectiv/, Timișoara, 1972. p.17-19.
 LUCA, Marcel - Când nu vor fi minciuni de Colorado (povestire), în: "Povestiri s.f." /volum colectiv/, Timișoara, 1972. p.23-25.
 LUCA, Marcel - Ultimul simbol al Jununiei (povestire) în: "Povestiri s.f." /volum colectiv/, Timișoara, 1972. p.27-29.
 LUCA, Marcel - Hil, (povestire), în: "Povestiri s.f.", volum colectiv, Timișoara, 1972. p.29-32.
 LUCA, Marcel - Explosia clupei (povestire) în: "Povestiri s.f." /volum colectiv/, Timișoara, 1972. p.33-36.
 LUCA, Marcel - Dispozitiv cu un venetor (povestire) în: "Povestiri s.f.", /volum colectiv/, Timișoara, 1972. p.37-39.
 LUCA, Marcel - Imposibilitate revărsare (povestire) în: "Povestiri s.f." /volum colectiv/, Timișoara, 1972. p.40-44.
 LUCA, Marcel - Proabilitatea o porție în plus! (povestire) în: "Povestiri s.f." /volum colectiv/, Timișoara, 1972. p.45-47.
 LUCA, Marcel - redică-15 (povestire), în: "Povestiri s.f." /volum colectiv/, Timișoara, 1972. p.48-51.
 LUCA, Marcel - zi după undeva în univers crezne nocturi? (povestire) în: "Povestiri s.f." /volum colectiv/, Timișoara, 1972. p.52-54.
 SAPTESCU, Ion - școală centrală 2000 (povestire) în: "Povestiri s.f.", /volum colectiv/, Timișoara, 1972. p.55-70.
 SAPTESCU, Ion - zi după zi (povestire) în: "Povestiri s.f.", /volum colectiv/, Timișoara, 1972. p.71-74.
 STANCIU, Cornel - Initinuire (povestire), în: "Povestiri s.f." /volum colectiv/, Timișoara, 1972. p.75-78.
 STANCIU, Constantin - Orul cu lăgoi (povestire), în: "Povestiri s.f." /volum colectiv/, Timișoara, 1972. p.79-84.
- STRUNGA, Constantin - înainte noaptea (povestire), în: "Povestiri s.f.", /volum colectiv/, Timișoara, 1972. p.91-97.
 TRETA, Doru - Tainele campanilor de plăști (povestire), în: "Povestiri s.f." /volum colectiv/, Timișoara, 1972. p.101-102.
 TRETA, Doru - Înul singur era de altă plășire (povestire), în: "Povestiri s.f.", /volum colectiv/, Timișoara, 1972. p.103-105.
 TRETA, Doru - Eravas humanum est (povestire), în: "Povestiri s.f.", /volum colectiv/, Timișoara, 1972. p.106-108.
 TRETA, Doru - Gîntea lui Feneas (povestire), în: "Povestiri s.f.", /volum colectiv/, Timișoara, 1972. p.109-113.
 TRETA, Doru - Sine stia? (povestire), în: "Povestiri s.f.", /volum colectiv/, Timișoara, 1972. p.114-116.
 VINTILĂSCU, Constantin-Gopas - Operele timigorene de literatură științifico-fantastică, în: JAFARUL HOIUS, nouă nr. 29 (nr. 5.595) Timișoara, 3 sept. 1972. p.2.
- LUCA, Marcel - Imposibilitate revărsare (povestire) în: AMPITRAHNU, anul 7, nr. 9 (81), Bucureşti, sept. 1972. p.16.
 TRETA, Doru - Sine stia? (povestire) în AMPITRAHNU, nr. 9 (81), Bucureşti, sept. 1972.
 LUCA, Marcel - A secese planetă (povestire) în: ORIZONT, anul 23, nr. 22 (240), Timișoara, 26 sept. 1972. p.6-7.
 LUCA, Marcel - Gliese și o culegere de povestiri s.f. (operele privind volumul colectiv al oamenului N.G. Welle "Povestiri s.f.", Timișoara, 1972), în Col. "Povestiri s.f.", anul 18, nr. 431. Bucureşti, 1 nov. 1972. p.30-32.
 LUCA, Marcel - Gliese și o culegere de povestiri s.f. (recenzie la volumul colectiv al oamenului N.G. Welle, "Povestiri s.f.", Timișoara, 1972), în Col. "Povestiri s.f.", anul 18, nr. 431. Bucureşti, 1 nov. 1972. p.30-32.
 BASARAB, Constantin - Ministrul (versecu), în: PARADOX /nr.1/ Timișoara, nov. 1972, p.11.
 BURARIU, Lucian - Revenire la anticizarea (note) în: PARADOX /nr.1/ Timișoara, nov. 1972. p.18.
 CIUGUJANU, Traian - Elagora scărelui (povestire), în: PARADOX /nr.1/ Timișoara, nov. 1972. p.14.
 FLOREA, Sandu - Interferență (povestire) în: PARADOX /nr.1/ Timișoara, nov. 1972. p.5-6.
 IONICA, Lucian - Despre literatură s.f. în: PARADOX /nr.1/ Timișoara, nov. 1972. p.17. (rubrica "Opiniile")
 IONICA, Lucian - Planeta fără pierdere (povestire), în: PARADOX /nr.1/ Timișoara, nov. 1972. p.7-10.
 IONICA, Lucian - Vilăndul pentru imaginatie - patru pastile-sf., în: PARADOX /nr.1/ Timișoara, nov. 1972.
 LUCA, Marcel - Initinuire cu Hebe (recenzie la "Initinuire cu Hebe" de Ovidiu Surianu, "ALBATROS", Col. "Fantastico Club", Bucureşti 1972, în PARADOX, /nr.1/ nov. 1972. p.19.
 LUCA, Marcel - Orificiu (povestire), în: PARADOX /nr.1/ Timișoara, nov. 1972. p.12-13.
 VINTILĂSCU, Constantin - Orbita cenușătoare "Henry Connolly" din Craiova (cronica), în: PARADOX /nr.1/ Timișoara, nov. 1972. p.16. (rubrica "Război")
 SURIANU, Ovidiu - Literatură științifico-fantastică, o cinciadă și evoluție, opusice, în: JAFARUL HOIUS, anul 23 (nr. 70). Timișoara, 30 nov. 1972. p.1-2.
 SURIU, Ion - Operele mele anticizante (săzesc de opere mele anticizante), în: CHIOTUL, serie nouă, anul 24, nr. 5 (218). Timișoara, 1 februarie 1973. p.6.
 STANCIU, Cornel - Acuzația Beatei (povestire), în: PARADOX-multiplex (jurnalul românesc), Timișoara, noi. 1973. p.1-4.
 STANCIU, Cornel - Tragedia lui Petru (povestire), în: PARADOX-multiplex (jurnalul românesc), Timișoara, noi. 1973. p.1-4.

- FLOREA, Sandu - Aflăcătorii ne morîști (poemă), în "PARADOX-supliment" (șapirografist), Timișoara, mai 1973, f.10-19.
- LUCA, Marcel - Chină româna (poemă), în "PARADOX-su-liment" (șapirografist), Timișoara, mai 1973, f.4-5.
- LUCA, Marcel și FLOREA, Sandu - Infernalul uneviră imposibil împreună, B.G. (Gherăești-Palazul Galactic), fragment de "Pseudoroman științifico-fantastic", în PARADOX-supliment" (șapirografist), Timișoara, mai 1973, f. 31-34.
- LUPU, Mihai - Misfata (poemă), în PARADOX-supliment" (șapirografist), Timișoara, mai 1973, f.20-22.
- MARINELA, Viorel - Existări în piază (versuri), în PARADOX-supliment" (șapirografist), Timișoara, mai 1973, f. 2-3.
- MARINELA, Viorel - Groazăna generației (versuri), în PARADOX-supliment" (șapirografist) Timișoara, mai 1973, f.3.
- ROSENBAUM, Ivan - Vă rog să închideți cursul istoriei, (poemă), în PARADOX-supliment (șapirografist) Timișoara mai 1973, f.27-30.
- TREZA, Doru - Cognacul (poemă), în PARADOX-supliment (șapirografist), Timișoara, mai 1973, f.23-26.
- LUCA, Marcel - Planeta lăzii pterodactili (poemă), în Col. "Poetii români o.f.", nr.446, București, 15 iunie 1973, p.15-20.
- SURIANU, Ovidiu - Galben, carte de benzi desenate (scenariu după novelă cu același titlu) ilustrații de Sandu Florea, București, Editura "Stadion", 1973, 32 p., cu ilustrații.
- 1974**
- ROSENBAUM, Ivan - Mălumate, dor ... (schilști) în FORUM STUDENTESC, anul 2, nr. 3, Timișoara, 1974, p.9.
- DRAGOMIR-PILLIONESCU, Monolite - Cuvânt pentru unul și altul (versuri) în PARADOX nr.2 (șapirografist).Timișoara, martie, 1974, f.3-4.
- LUCA, Marcel - Tot răul e spre bine (rabeala o.f.), în PARADOX nr.2 (șapirografist).Timișoara, martie, 1974.
- LUCA, Marcel - Reportajul despre un OGM (poemă), în PARADOX nr.2 (șapirografist).Timișoara, martie, 1974.
- LUCA, Marcel - Unicul curios (poemă), în PARADOX nr.2 (șapirografist).Timișoara, martie, 1974, f.18-21.
- LUCA, Marcel - Banda deosebită de știință-ficțion (note), în PARADOX nr.2 (șapirografist).Timișoara, martie, 1974, f.30.
- MARINELA VIOREL - Opiniile despre literatură S.F., în PARADOX nr.2 (șapirografist).Timișoara, martie, 1974, f.29-30.
- MARINELA, Viorel - Bilogonul (inimăuri), în PARADOX nr.2 (șapirografist).Timișoara, martie, 1974, f.31.
- ROSENBAUM, Ivan - Vreau să reupiști aerul pătrângului (poemă), în PARADOX nr.2 (șapirografist).Timișoara, martie, 1974, f.24-26.
- ROSENBAUM, Ivan - Înțeptarea cu Agatha (poemă), în PARADOX nr.2 (șapirografist).Timișoara, martie, 1974, f.22-23.
- POPP, Miros - Întâmplare cu Agatha (poemă), în PARADOX nr.2 (șapirografist).Timișoara, martie, 1974, f.5-8.
- SECU, Cornel - Misteriul recipientului oferit al domului lui D., recenzie la "Scara" de Voicu Bugeac, Ed."Albatros", Col. "Fantastic Club", București, 1973, în PARADOX nr.2 (șapirografist).Timișoara, martie, 1974, f.32-34.
- 1975**
- LUCA, Marcel - Greutătă remenită la ses de-a V-a Congresul de cercetări și cunoașteri de literatură științifico-fantastică și românești", în FORUM STUDENTESC, anul 3, nr.10, Timișoara, 1975, p. 13.
- ROSENBAU, Mircea - Mărțișorul trăznitoric (nuvelă) în volumul colectiv "Oameni și steluțe", Col. "Fantastic Club", București, Editura "Albatros", 1975, p.220-245.
- SURIANU, Ovidiu - Oamenile (poemă), în volumul colectiv "Oameni și steluțe", Col. "Fantastic Club", București, Editura "Albatros", 1975, p.246-251.
- LUCA, Marcel - Vreau să fiu comunaută, carte de colorat (scenariu și versuri), ilustrații de Sandu Florea și Theodore Florescu, București, Editura "Sport-turism", 1975, 32 p. cu ilustrații.
- DONICI, Mihai-Corneliu - G.H.K.-louă (situație), schilști, în FORUM STUDENTESC, anul 4, nr. Timișoara, 1976, p.11.
- KOCHER, Robert - Pagină din timpul (poemă), în FORUM STUDENTESC, anul 4, nr. Timișoara, 1976, p.11.
- LUCA, Marcel - Planeta fără pterodactili (poemă), în VATRA serie nouă (1971), anul 6, nr.9 (66) p.16 și nr. 10 (67) p.15.Tirgu Mureș, 13 oct., 20 oct.1976 (rubrică "Antologie science-fiction").
- 1976**
- LUCA, Marcel - Sfârșitul planetei Zuster (poemă), în FORUM STUDENTESC, anul 5, nr.3 (24) Timișoara, 1977, p.10.
- IONICĂ, Lucian - Masturbi, (poemă), în FORUM STUDENTESC, anul 5, nr.4 (25), Timișoara, 1977, p.13.
- BAISEKI, Dusan - Mesterul Hanole (ipoteză S.P.), în FORUM STUDENTESC, anul 5, nr.5 (26). Timișoara, 1977,p.14.
- LUCA, Marcel - Educația timorezului prin literatură științifico-fantastică (enșu), în FORUM STUDENTESC, anul 5, nr.8 (29) Timișoara, 1977, p.13.
- LUCA, Marcel - Contact egual (poemă), în FORUM STUDENTESC, anul 5, nr.9 (30). Timișoara, 1977.
- SURIANU, Ovidiu - Faționingul dileșat (fragment de roman), în FORUM STUDENTESC, anul 5, nr.10 (31).Timișoara, 1977 p.10.
- GENESCU, Silviu - Transplant (poemă), în FORUM STUDENTESC anul 5, nr.11 (32) Timișoara, 1977.p.12.
- MARINELA, Viorel - Confesările naționale a cercetărilor de literatură științifico-fantastică (enșu), în FORUM STUDENTESC, anul 5, nr.11 (32) Timișoara 1977, p.12.
- BAISEKI, Dusan - Mesterul Hanole (ipoteză S.P.), în PARADOX - supliment (șapirografist).Timișoara, 1977, f.5-7.
- DRĂBAN, Dan - Delegația tulberei (poemă), în PARADOX - supliment, (șapirografist).Timișoara, 1977, f.8-19.
- DONICI, Mihai-Corneliu - G.H.K.-F.005-G.8,F.014 (schilști), în PARADOX - supliment, (șapirografist).Timișoara, 1977, f. 16-22.
- GENESCU, Silviu - Transplant (poemă), în PARADOX-supliment (șapirografist).Timișoara, 1977, f.13-26.
- IONICĂ, Lucian - Masturbi (poemă), în PARADOX-supliment (șapirografist).Timișoara, 1977, f.27-31.
- KOCHER, Robert - Flori siderale, Genesi, Cine și via, (versuri), în PARADOX-supliment (șapirografist).Timișoara, 1977, f.32-33.
- LUCA, Marcel - Sfârșitul planetei Zuster (poemă), în PARADOX-supliment (șapirografist).Timișoara, 1977, f.34-35.
- LUCA, Marcel - Autoginele timorezului prin literatură științifico-fantastică (enșu), în PARADOX-supliment (șapirografist).Timișoara, 1977, f.1-4.
- LUCA, Marcel - Pia sălbă (poemă), în PARADOX-supliment (șapirografist).Timișoara, 1977, f.36-38.
- MOLDOVAN, Constantin Doru - Coloane-fictiuni reprezentând un fenomen literar anormal f. (enșu), în PARADOX-supliment (șapirografist).Timișoara, 1977, f.39-41.
- LUCA, Marcel - Sprijinul planetei Zuster (poemă), în OMNICON nr.2, Craiova, 1977, p.31-32.
- POPP, Miros - Înălțătul muntei Karp (poemă), în OMNICON nr.2, Craiova, 1977, p.29-31.
- 1978**
- DONICI, Mihai-Corneliu - Planeta (schilști) în FORUM STUDENTESC, anul 6, nr.3 (33) Timișoara, 1978, p.14.
- DRĂBAN, Dan - Atâtădată-Vizitarea și lăsată (în FORUM STUDENTESC, anul 6, nr.1 (33).Timișoara, 1978, p.12.
- GENESCU, Silviu - Acuzație de plantă nemieră (poemă), în FORUM STUDENTESC, anul 6, nr.2 (34) Vinișoara, 1978, p.14.
- GENESCU, Silviu - Acuzație de plantă nemieră (poemă), în "Prințul vîlitor", Nirvovigla, (6)

DOBICI, Mihai

DAVIDEANU, Dorin

GENESCU, Silviu

GEORGESCU, Silviu

KOCHEK, Robert

LUCA, Marcel

Lucas, Marcel

MARINELAS, Viorel

MOSINA, Julian

SEBRADESCU, Mircea

SEBRADESCU, Mircea

SUBIANU, Ovidiu

DAVIDEANU, Dorin

BAISEZI, Dusan

GENESCU, Silviu

LUCA, Marcel

GEORGESCU, Silviu

DAVIDEANU, Dorin

ENGRU, Cornel

GEORGESCU, Silviu

LUCA, Marcel

LUCA, Marcel

1979

GEORGESCU, Silviu

KOCHEK, Robert

DAVIDEANU, Dorin

DEGETEROVICI, Laurentiu

BAISEZI, Dusan

GENESCU, Silviu

SEBRADESCU, Mircea

1980

BLIC, Reu

GRIGORE, Gheorghe

- *Lil*, in PARADOX /nr.3/. Timisoara 1978, p.13.

- *Premii* (note), in PARADOX /nr.3/. Timisoara 1978, p.34. Hubrisa "Bico-nota".

- *Aniversare-tei* (povestire), in PARADOX /nr. V. Timisoara, 1978, p.18-19.

- *Personajul Julesverniian si eticheta "probabilitatii standardizate"* (euseu) in PARADOX /nr.3/. Timisoara, 1978 p.7-8. Hubrisa "Jules Verne 150".

- *Hainicile colonelului Mihailescu* (povestire) in PARADOX /nr.3/. Timisoara, 1978, p.16-17.

- *Palatul utopiei* (recenzie la "Malevici" de Robert Merle ("Univers", 1977)) in PARADOX /nr.3/. Timisoara, 1978, p.30-31. Hubrisa "Comentarii".

- *O întrebare* (note), in PARADOX /nr.3/. Timisoara, 1978, p.32. Hubrisa "Comentarii".

- *Vocile* (povestire), in PARADOX /nr.3/. Timisoara, 1978, p.3-10.

- *Qu pline si sare* (note), in PARADOX /nr.3/. Timisoara, 1978, p.24. Hubrisa "Bico-nota".

- reduseri scorpiilor (fragment de roman) in PARADOX /nr.3/. Timisoara, 1978, p.21-23

- *Loca secunde* (povestire) in FORUM STUDENTESC, anul 6, nr.6 (38). Timisoara, iunie 1978, p.12.

- *Sticla* (povestire) in FORUM STUDENTESC, anul 6, nr.8 (40) Timisoara, sept.1978, p.13.

- *Sprint in infern* (povestire), in FORUM STUDENTESC, anul 6, nr.9 (41). Timisoara, oct. 1978, p.12.

- *Ultimul suvini* (povestire), in FORUM STUDENTESC anul 6, nr.10 (42). Timisoara, nov.1978, p.11

- *E.V. Color - jurnalul unei case de nebuni* (povestire), in FORUM STUDENTESC, anul 6, nr.11 (43) Timisoara, dec.1978, p.10.

- *Retea* (sohita), in PARADOX (supliment xerografic), Timisoara, /7 dec./ 1978, p.5

- *Gonasemici* (sohita), in PARADOX (supliment xerografic), Timisoara /7 dec./ 1978, p.14.

- *Îndrăzna* (minisohita), in PARADOX (supliment xerografic) Timisoara /7 dec./, 1978, p.7

- *o viață pentru soțul pomilor* (sohita), in PARADOX (supliment xerografic) Timisoara /15 martie/ 1980, p.4.

- *Unde dai și unde* (mini sohita), in PARADOX (supliment xerografic), Timisoara /15 martie/ 1980, p.5.

- *Avioane cu multă apă de ploace* (vesante umoristice), in PARADOX (supliment xerografic), Timisoara /15 martie/ 1980, p.9

- *Strămoșici, Laurențiu și Elie* (sohita), in PARADOX (supliment xerografic), Timisoara /15 martie/, 1980, p.6

- *DEGETEROVICI, Laurențiu-Planeta răvenitilor* (sohita), in PARADOX (supliment xerografic), Timisoara /15 martie/ 1980, p.11

- *Regal și Kretytza* (mini sohita) in PARADOX (supliment xerografic), Timisoara /15 martie/, 1980, p.7.

- *Muzici și negosiate și ultimul O.Z.M.* (mini sohita) in PARADOX (supliment xerografic), Timisoara /15 martie/, 1980, p.8

- *Anticipația unui răvenit* (interviu cu Adrian Bogu), în FORUM STUDENTESC, anul 8, nr.3 (54) Timisoara, aprilie 1980, p.10.

- *""* (sohita), in FORUM STUDENTESC, anul 8, nr.4 (55) Timisoara, mai 1980, p.15

- *LAUR, Horu /=TUDOR, Laurențiu/ = Axam* (povestire), in FORUM STUDENTESC, anul 8, nr.5 (56) Timisoara, iun. 1980, p.15

- *BAISZEI, Dusan* - *Întrevarse* (povestire), in PARADOX /nr.4/. Timisoara, 1980, p.11

- *BANDU, Mircea* - *O păpușă pe Pădurea* (sohita) in PARADOX /nr.4/. Timisoara, 1980, p.11

- *BRIOȚA, Saul* - *Păstoralul era cevoie de cunosc noi* (recenzie la "Douăzeci de mii de pagini în căutarea lui Jules Verne" de Ion Hoban, Editura Univers, București, 1979), in PARADOX /nr.4/ Timisoara, 1980, p.17.

- *CERNET, Laurențiu* - *Un colțic de natură* (povestire), in PARADOX /nr.4/. Timisoara, 1980, p.6

- *CHIRIAC, Gheorghe* - *Înflorirea de gradul III*, in PARADOX /nr.4/. Timisoara, 1980, p.1.

- *DAVID, Voicu A.* - *De preluatul* (sohita umoristică) in PARADOX /nr.4/. Timisoara, 1980, p.23.

- *DEGETEROVICI, Laurențiu-Vrăcescu în lumea mortie* (sohita) in PARADOX /nr.4/. Timisoara, 1980, p.23.

- *DOROȘCU, Eugen* - *Kito și regatul* (euseu), in PARADOX /nr.4/. Timisoara, 1980, p.5

- *GRABARSKY, Mircea* - *În căutarea unui literaturii științifice-fantastice românești*, in PARADOX /nr.4/. Timisoara, 1980, p.1-12.

- *GENESCU, Silviu* - *Jurnalul unei zile se popuni* (povestire), in PARADOX /nr.4/. Timisoara, 1980, p.13

- *IORDĂCĂ, Lucian* - *În licitație necesară* (euseu), in PARADOX /nr.4/. Timisoara, 1980, p.5

- *IGNIȚĂ, Lucian* - *Orice surinamă* (fragment de novelă), in PARADOX /nr.4/. Timisoara, 1980, p.9.

- *LOMBACHE, Antoneta* - *C-Total minunat în cea mai bună vîntură lumii* (povestire), in PARADOX /nr.4/. Timisoara, 1980, p.7.

- *LONACHE, Claudiu* - *În întoarcere la pururi* (povestire), in PARADOX /nr.4/. Timisoara, 1980, p.10.

- *ROGHE, Robert* - *Simetria* (sohita), in PARADOX /nr.4/. Timisoara, 1980, p.8.

- *LAURENTIU, Horu* - *anticipația și avansamente* (recenzie la "Himera" de Gheorghe Săsăraru, Editura Albatros, col. Pantanat Club, București, 1979), in PARADOX /nr.4/. Timisoara, 1980, p.17.

- *LEȚEA, Sergiu* - *Der liber* (orientat-euseu) in PARADOX /nr.4/. Timisoara, 1980, p.20. (Hubrisa "Film")

- *LUCA, Marcel* - *Colțul propriețății* (sohita), in PARADOX /nr.4/. Timisoara, 1980, p.23

- *LUCA, Marcel* - *Coincidențe* (sohita), in PARADOX /nr.4/. Timisoara, 1980, p.8.

- *MORARIU, Marius* - *Salopete-fătăciune, expresie a contradicției neșteare*, in PARADOX /nr.4/. Timisoara, 1980, p.2.

- *GRIGORE, Victor* - *Puterea spiritului* (euseu), in PARADOX /nr.4/

- PETRESCU,Lucian - Rom. creștin (poezie) în PARADOX /nr.4/ Timișoara, 1980. p.12
- PETRESCU, Lucian - Împrejurimile-fiction,(schită), în PARADOX /nr.4/. Timișoara,1980. p.23
- PETROIU, Deliu - Imaginatia cintematică-Tantăciocul(cenzu), în PARADOX /nr.4/. Timișoara, 1980. p.18.
Emitere "Arte plastică".
- PETROVIȚCH,WILLIAM-Pelecanul străvechi, blazon, nume(n recenzie) în "Rebou" de Ghéthner Krupat, Editura Albatros,Ccl. Fantasy Club, București,1979), în PARADOX /nr.4/ Timișoara,1980. p.17.
- PRIMARU, Margarit și RADUERANU,Dorin - Pe o temă de muzica-operă (poezie),în PARADOX /nr.4/ Timișoara,1980 p.24.
- ȘEGRIGIAS,Gheorghe-Valentin Opreater în literatură n.r.(cenzu) în PARADOX /nr.4/ Timișoara, 1980. p.16.
- SEGU, Cornel - Cinematografia regelui și fantăștice ale biostructurii (interviu cu scriitor Eugen Iacovescu),în PARADOX /nr.4/.Timișoara,1980. p.24.
- SIMU, George - Centura (poezie) în PARADOX /nr.4/.Timișoara, 1980. p.6.
- SURISIU, Maria - Ipsostase Minervin (cenzu), în PARADOX /nr.4/. Timișoara,1980. p.19. Rubrica "Muzica".
- TOMO, Tiberiu - Este doară un fapt din literatură și în film? în PARADOX /nr.4/.Timișoara, 1980.p.3.
- VIGHI, Daniel - Înginer și vînt (cenzu) în PARADOX /nr.4/. Timișoara,1980. p.18.
- VISAN, Valentin Laurențiu-Prez. Nicolae Ceaușescu și extinderea emisiunii lui (cenzu),în PARADOX /nr.4/ Timișoara,1980. p.4
- DAVIDEANU,Dorin - Povestea cu mulți ani de plouă (recenzie emeritistică),în FORUM REBUS MAGAZIN, supliment festival al revistei FORUM STUDENTS'90.Timișoara 1980.p.26.
- MELOI, Sand - Un roman și personajelor (recenzie la "Omul de cristal" se Edward Page Mitchell, Editura Univers, București, 1980), în PARADOX /nr.5/.Timișoara /nov./1980. p.2-
- DAVID,Voiu A. - Aida tangentă (poezie), în PARADOX /nr.5/. Timișoara /nov./1980. p.6
- IONICĂ, Lucian - Janusul și naivitatea în literatură de anticizare (cenzu), în PARADOX /nr.5/.Timișoara /nov/ 1980. p.3.
- MELINTA,Marian - Aquarela (schită),în PARADOX /nr.5/. Timișoara /nov/ 1980. p.5
- MORARIU, Marius - Iluzoria siguranță - conservatorismul (recenzie la "Istoric încredere" de Ovid S.Crețulescu Editura Cartea Românească,București,1980), în PARADOX /nr.5/. Timișoara /nov/ 1980.p.2.
- MORARIU, Hermin - Nicușor "flânsind" colținute (chronica de film),în PARADOX /nr.5/.Timișoara /nov/,1980. p.8.
- PETRESCU,Lucian - Capul (poezie),în PARADOX /nr.5/.Timișoara /nov/,1980.p.4-5
- PETRESCU, Lucian - O nouă istorie a lucrului umanității (recenzie la "Aya" -c-a-nisut-o-iinsulă" de Francois Clément, Editura Univers, București,1980), în PARADOX /nr.5/.Timișoara /nov/ 1980. p.2.
- POP-CUNHA, Cornel-Lavasul modern o temă a literaturii americane S.P. (cenzu),în PARADOX /nr.5/. Timișoara /nov/ 1980. p.3-8
- RECHIDĂN, Gheorghe-pe liniște (recenzie la "Surnal liniștit" de Mircea Oprici, Editura Albatros,București,1980),în PARADOX /nr.5/. Timișoara /nov/, 1980. p.7
- REHBERG, Mircea-Julian Chirilă (poezie) în PARADOX /nr.5/. Timișoara /nov/ 1980. p.4.
- RIHIANI, Pleșivie - ...șapte liniște (cenzu),în PARADOX /nr.5/. Timișoara /nov/ 1980. p.8
- VIGHI, Daniel - Între liniște și război (recenzie la "Literatura n.r.", cu florin Andreescu, Editura Univers,București, 1980),în PARADOX /nr.5/. Timișoara /nov/,1980. p.7.
- MELOI, Sand - Alte cerință (echiță),în PARADOX (supliment zero,perfist), Timișoara /nov/,1980. p.8.
- MELOI,Aaul - Concluzii finale și transitorii (poemuri și caligrafii),în PARADOX (supliment zero,grafiat) Timișoara /nov/,1980. p. 15.
- DAVID,Voiu A. - Opini_(note),în PARADOX (supliment zero,grafiat) Timișoara, 7 nov.1980.p.16.
- DAVID, Voiu A - Meniu preistoric. Cândigăre, Jingăciuș, Obșăvătorii, Orușă (mini echită),în PARADOX,(supliment zero,grafiat). Timișoara /nov/,1980 . p.17
- DAVIDEANU,Dorin - În pădure, aveam (6 mini schite umoristice) în PARADOX (supliment zero,grafiat). Timișoara, /nov/ 1980. p.7
- GENESCU,Silviu - "Hopton,aveam o problemă!" (2 mini echite),în PARADOX (supliment zero,grafiat). Timișoara /nov/,1980 . p.16.
- IONICĂ,Lucian, - Gregorie (schită), în PARADOX (supliment zero,grafiat). Timișoara /nov/ . 1980. p.13-14
- MELINTA,Marița - Regina înzestrată din experiența OZE (echită umoristică), în PARADOX (supliment zero,grafiat). Timișoara /nov/,1980. p.11.
- MELINTA,Marița - Secvenții (poemuri),în PARADOX (supliment zero,grafiat). Timișoara /nov/, 1980. p.16.
- MIHAIȚEANU,Alexandru-Citarea întrebării(note la a-X-a Conferință), în PARADOX (supliment zero,grafiat). Timișoara, 7 nov.1980.p.4.
- GENESCU,Silviu - Confuzie, bandă desenate (scenario), ilustrații de Ionel Hâstor și Adelina Olah, în HELION (microfanzină zero,grafiat).Timișoara ,nov.1980. p.10-12.
- ULAGIN, Augustin Cornelius-A doua treaptă (poezie),în HELION (interfuzină zero,grafiat).Timișoara,nov.1980. p.13-15
- IONICĂ,Lucian - Museul (schită), în HELION (microfanzină zero,grafiat).Timișoara ,nov.1980. p.6-9.
- MANDICS,György - Prologeaza pentru o nouă teorie a OZE-urilor (cenzu) în HELION (microfanzină zero,grafiat). Timișoara, (7) nov.1980.p.16-18
- DEMETROVICI,Laurențiu-Inventările(2 minichete umoristice), în PARADOX(supliment zero,grafiat). Timișoara (nov) 1980.p.7
- RONOA,Liviu - Rede (poezie), în HELION (microfanzină zero,grafiat).Timișoara ,nov.1980. p.9-7.
- SEGU,Cornel - Hiroponos verbal la el 59-lea Congres Național de Antropologie din România - a 71-a conferință (echită umoristică),în HELION, microfanzină zero,grafiat). Timișoara ,nov.1980 p.18-19.
- IONICĂ,Lucian - Întrebări (schită) , în ORIZONT,serie nouă, anul J2, nr.6 (672) Timișoara,12 febr. 1981. p.4.
- IONICĂ,Lucian - Anchetă ORIZONT(cenzu Hobana,Vladimir Colin Mircea Oprici,A.I.Mironov și Marcel Lucian ORIZONT, serie nouă,anul J2, nr.6 (672) Timișoara, 12 februarie 1981. p.5-5.
- IONICĂ,Lucian - Aspecte de literatură S.P.-la Timișoara,(converzări cu Mircea Herătreanu), în ORIZONT, serie nouă, anul J2, nr.6 (672).Timișoara 12 februarie 1981. p.3.
- LUCA,Marcel - Despre 6-va omu bine! (răspuns la ancheta realizată de Lucian Ioniță) în ORIZONT, serie nouă,anul J2, nr.6 (672).Timișoara,12 febr. 1981.p.5
- MELAHOIU,Mircea - Un sorație de măgăduș (recenzie la "Surnal liniștit" de Mircea Oprici, Ed. "Albatros" 1980) în ORIZONT, serie nouă, anul 32,nr.6 (672).Timișoara , 12 februarie 1981. p.2.
- POPOVICI,Marcel - Leviatul - o stemă a contratecipiei,in ORIZONT,serie nouă,anul J2,nr.6 (672).Timișoara ,12 feb.1981. p.6

- POPOVICI, Vasile - *Literatura S.P.-un gen încopiat* (rezenzie la "Literatura S.P." de Florin Ianculescu, Ed. Cartea Românească", 1980) în ORIZORȚ, serie nouă, anul 37, nr. 6 (672). Timișoara, 12 februarie, p.2.
- RECU, Gheorghe - *Între periodice și fanzine*, în ORIZORȚ, serie nouă, anul 32, nr. 6 (672). Timișoara, 12 februarie, 1981. p.2.
- ALEXANDRU, Iulian - *Campilul negru* (poemă), în PARADOX /nr.6/. Timișoara, 1981. p.19.
- RAIBIKE, Dumitru - *Apările de cruce* (șahită), în PARADOX /nr.6/. Timișoara, 1981. p.6.
- GRĂBOIU, Silviu - *Calatorii cu mare* (poemă), în PARADOX /nr.6/. Timișoara, 1981. p.5+12
- GRĂBOIU, Silviu - *A căutat* (euseu), în PARADOX /nr.6/. Timișoara, 1981. p.3.
- IONICA, Lucian - *Privire încotro spre devenirea literaturii S.P.* (euseu), în PARADOX /nr.6/. Timișoara, 1981. p.4.
- LEWIN, Sergiu - *Albatros* (euseu), în PARADOX /nr.6/. Timișoara, 1981. p.3.
- LUCA, Marcel - *Raportajul despre un festiv divers* (poemă), în PARADOX /nr.6/. p.1 (poster). Hubrisa "Biblioteca S.P."
- MANDIOS, György - *Vectoarele fantoziei*, în PARADOX /nr.6/. Timișoara, 1981. p.3.
- MORARIU, Marius - *Diminuțile absurdării superfcialei* (rezenzie la filmul "Hegina Timișului", regia și scenariu de Nicholas Mayer, 1973) în PARADOX /nr.6/. Timișoara, 1981. p.7
- MORARIU, Marius - *Ocniții* (șahită rotundă, fragment), în PARADOX /nr.6/. Timișoara, 1981. p.2.
- PETRESCU, Lucian - *Meridional concrecției* (fragment), în PARADOX /nr.6/. Timișoara, 1981. p.12
- GLAGIM, Augustin Cornelius - *O adverbală concealeră* (rezenzie la "...Bistrița începe să congeleze... și false florile") de Rostom Dîmbo, în HELION. Timișoara, 1981. p.33.
- IOAICA, Lucian - *Numele* (șahită), în HELION. Timișoara, 1981. p.9.
- XUNICA, Lucian - *Catelina de nichidere* (rezenzie la "Colecționarul ce înseulează" de Horia Aramă), în HELION. Timișoara, 1981.
- ZUMOI, Lucian - *Tehnicismul și blorismul* (poemă), în HELION. Timișoara, 1981. p.6.
- ROZIN, Lucian - *Die ofură (mo)ditiorilor de S.B.* (selecție din răspunsurile la o anexă sociologică), în HELION. Timișoara, 1981. p.24. Hubrisa "Microscop".
- SÄRGER, Wilhelm - *Götzenen omurilicii surburându* (note la "Copiii lumii" de H.L. Lawrence), în HELION. Timișoara, 1981. p. 34.
- LUCA, Marcel - *Heserarul* (poemă), în HELION. Timișoara, 1981. p.18.
- LUCA, Marcel - *Bromobea, omul eparverian* (poemă), în HELION. Timișoara, 1981. p.18.
- MANDIOS, György - *Frologeome pentru o nouă teorie a Z.E.K.-elor* în HELION. Timișoara, 1981. p.24-26.
- MARINICA, Mihai - *Locura unuiulic* (șahită), în HELION. Timișoara, 1981. p.22. Hubrisa "Ipoteza extraterestră".
- POP-COMIS, Marcel - *Mindin, lume nouă* și *lui Sam T. Landau* (rezolvări de romane), Timișoara, 1981. p.25-46.
- RECU, Gheorghe - *Analiză a problemelor rezolvării și de la reprezentările de la 1978* (rezolvări), în HELION. Timișoara, 1981. p.34.
- RECU, Gheorghe - *Surpriza mormantă* (note), în HELION. Timișoara, 1981. p. 27-33.
- TERREN, Georges - *Ergonomie* (poemă), în HELION. Timișoara, 1981. p. 1.
- VIUZAC, Mihai - *Das Geheimnis* (note), în HELION. Timișoara, 1981. p.14.
- ALMAKASHU, Jihai - *In partice* (poemă), în PARADOX /nr.7/. Timișoara /4 nov./ 1981. p.4-5.
- CHELSA, Cornel - *Asilul* (poemă), în PARADOX /nr.7/. Timișoara /4 nov./ 1981. p.4.
- DAVID, Voicu - *Pe grun* (poemă), în PARADOX /nr.7/. Timișoara /4 nov./ 1981. p.1.
- GIUȚASIA, Ilie - *Constelația Tarcovesci* (euseu), în PARADOX /nr.7/. Timișoara /4 nov./ 1981. p.6.
- IONICĂ, Lucian - *Audiente* (șahită), în PARADOX /nr.7/. Timișoara /4 nov./ 1981. p.4.
- IONICĂ, Lucian - *Justificări și argumente* (euseu), în PARADOX /nr.7/. Timișoara /4 nov./ 1981. p.3.
- MELINTE, Marius și DAVIDIANU, Dorin - *Actualitatea găintifință pe glob* (mini-șahită), în PARADOX /nr.7/. Timișoara /4 nov./ 1981. p.7.
- POPA, Iancu Jerban-*Unirii înțeleptului carilor săpătării comuni* (3 scrisori), în PARADOX /nr.7/. Timișoara /4 nov./ 1981. p.7.
- TUDOR, Laurentiu - *Unori, muntii* (poemă), în PARADOX /nr.7/. Timișoara /4 nov./ 1981. p.5.
- VIGNI, Daniel - *Science-fiction și alchimia medievală* (II), în PARADOX /nr.7/. Timișoara /4 nov./ 1981. p.6.
- SEGRANESCU, Mirela - *Negrul de la Leipzigului* (poemă), în culegerea "Pug în spațiu-temp", București, Editura "Ion Creangă", 1981. p.164-177.
- SURIANU, Ovidiu - *Vfăjitoial* (poemă), în culegerea "Pug în spațiu-temp", București, Editura "Ion Creangă", 1981. p.178-194.
- ALEXANDRU, Mihai - *In mortie* (șahită), în PARADOX /nr.7/. Timișoara 1981. p.4-5.
- CHELSA, Marcel - *Asilul* (șahită), în PARADOX /nr.7/. Timișoara, 1981. p.4.
- CHIRICA, Cătălin - *Reacții* (poemă), în "Curierul de Costinești", nr.2. Costinești /1981/ p.13.
- DAVID, Voicu - *Pe grun* (poemă), în PARADOX /nr.7/. Timișoara 1981. p.1.
- DAVIDIANU, Dorin - *Zece encunde* (poemă), în "Curierul de Costinești", nr.2. Costinești /1981/. p.12-13.
- DRĂBĂ, Dan - *O reziliere neexclusivă* (rezolvări editoriale), în HELION Timișoara, 1981. p.7.
- GRĂBOIU, Silviu - *Efectul sunetelor de înaltă frecvență asupra surflatorilor* (poemă), în STILINA SI TEHNICA, anul XXIII, serie a II-a, nr.4 București /1981/. p.22-23. (rubrica "Anticipații")
- GRĂBOIU, Silviu - *Personajul gal* (poemă), în HELION Timișoara, 1981. p.13-15.
- GRĂBOIU, Silviu - *Înțîlndirea cu produl lui* (minischiță) în HELION Timișoara, 1981. p.24.
- GRĂBOIU, Silviu - *Vișinătură* (poemă), în Ciprianul literar al CRISTIETĂTII TIBERIU BĂDILI, anul I, nr.3. București 4 octombrie 1981, p.10.
- GLAGIM, Augustin Cornelius - *Un nou în stîntă comunicator de gîlniță alături* (euseu), în HELION Timișoara, 1981. p.30-3 (rubrica "Alternativa")
- GLAGIM, Augustin Cornelius - *Habu de minți* (poemă), în HELION Timișoara, p.10-11.
- GRUȘCĂ, Ilie - *Concielația Tarcovesci*, în PARADOX /nr.7/. Timișoara, 1981. p.6.
- IOAICA, Lucian - *Justificări și argumente* (euseu), în PARADOX /nr.7/. Timișoara, 1981. p.3.
- ZUMOI, Lucian - *Audiente* (șahită), în PARADOX /nr.7/. Timișoara, 1981. p.4.
- MIHAI, Stefan - *Adunătări utile și neute* (parodie), în PARADOX /nr.7/. Timișoara, 1981. p.7.
- MOIKA, Alin-Bertrand - *Concurs* (poemă), în PARADOX /nr.8/. Timișoara 1981. p.12.
- REZAB, Petru - *Jocuri bune* (portret), în PARADOX /nr.6/. Timișoara, 1981. p.7.
- ROTA, Jean-Sébastien - *În cîmpul morilor săpătării comuni* (șahită), în PARADOX /nr.7/. Timișoara, 1981. p.7.
- ULIANU, Iosif - *Non-interface* (material de numărare fenomenologic), în PARADOX /nr.6/. Timișoara, 1981. p.14.

- TUDOR, Laurențiu - Uncordi, rănitii (scrisă), în: PARADOX /nr.7/. Timișoara, 1981, p.5
- TUDOR, Laurențiu - Pestera timpului (povestire) în PARADOX /nr.6/. Timișoara, 1981, p.13-15.
- VIGHI, Daniel - Science-fiction și alchimie medievală (I.), în: PARADOX /nr.6/. Timișoara, 1981, p.14
- VIGHI, Daniel - Science-fiction și alchimie medievală (II), în: PARADOX /nr.7/. Timișoara, 1981, p.6.
- 1982
- ALMXANDRU, Mihai - Octombrie (povestire), în: HELION /nr.2/. Timișoara nov. 1982, p.19-21.
- BANCU, Adrian - Supraviețuirea extraterestră sau miracol cosmic (ronnică), în: HELION /nr.2/. Timișoara, nov. 1982, p.53.
- CHELBA, Marcel - O călătorie în trecut (povestire), în: PARADOX /nr.8/. Timișoara, 1982, p.11 și 14.
- CHIRITA, Gheorghe - Kilometru 50 (povestire), în: PARADOX /nr.8/. Timișoara, 1982, p.12.
- CIOBOTA, Radu - Science-fiction. Între copilarie și aderevă, în: PARADOX /nr.8/. Timișoara, 1982, p.1.
- COANDĂ, Constantin - Se-nigășă lucru și stătătura în viață mea (povestire), în: HELION /nr.2/. Timișoara, nov. 1982 p.32-33 (rubrica "Debut EP")
- DAVID, Voicu - Inversă (scrisă), în: PARADOX /nr.8/. Timișoara, 1982, p.5.
- DAVIDRANU, Dorin - Grovăală (scrisă), în: PARADOX /nr.8/. Timișoara, 1982, p.13.
- DAVIDRANU, Dorin și MALINTE, Marian - Actualitatea științifică pe glob (parodie), în: PARADOX /nr.8/. Timișoara, 1982, p.15
- DAVIDRANU, Dorin - Povestea unui apă de plonje, în: ALMANAH ANTICIPATIE 1983, București, /august/ 1982, p.20.
- DAVIDRANU, Dorin - In hîrtie (povestire), în: HELION /nr.2/. Timișoara, nov. 1982, p.22-23.
- DAVIDRANU, Dorin - Zecă secundă (povestire), în: ALMANAH ANTICIPATIE 1983, București, /august/ 1982, p.136-137.
- DAVIDRANU, Dorin - In pădure, scene (scrisă) în: FORUM STUDENTESC anul X, nr.4 (76) Timișoara, aprilie 1982 p.13
- GEORGESCU, Silvana - Cinădă (povestire), în: PARADOX /nr.8/. Timișoara, 1982, p.10.
- GRIGORESCU, Silviu - Înălțările S.P., în: HELION /nr.2/. Timișoara nov. 1982, p.36.
- GRIGORESCU, Silviu - Doar R.P., în: HELION /nr.2/. Timișoara, nov. 1982, p.58
- GENESCU, Silviu - Bouston, șvem o problemă (6 minischițe umoristice), în: PARADOX /nr.8/. Timișoara, 1982, p.15
- GERMANU, Silviu - O.Z.N.-uri sterileșteți ei în crădina mea (minischiță), în: HELION /nr.2/. Timișoara, nov. 1982, p.30.
- GENNOCU, Silviu - Fascinicii (povestire), în: FORUM STUDENTESC, anul X, nr.4 (76) Timișoara, aprilie 1982 p.11
- GLAGIU, Augustin-Cornelius - Meteore (povestire) în: ALMANAH ANTICIPATIE 1983, București, /august/ 1982, p.268-282
- HOGAȘEA, Dorin - Carapacele săbi (povestire), în: PARADOX /nr.8/. Timișoara, 1982, p.6
- IONIȚĂ, Lucian - Extraordinarul proiect (povestire), în: HELION /nr.2/. Timișoara, nov. 1982, p.10.
- IONIȚĂ, Lucian - Receptarea literaturii științifico-fantastice și cărțile teoriilor cîștigătoare (monografie epilogică), în: HELION /nr.2/. Timișoara, nov. 1982, p.40-41
- IONIȚĂ, Lucian - U-năștiștelegă? (notă critică) în: HELION /nr.2/. Timișoara, nov. 1982.
- IONIȚĂ, Lucian - Prințesa observată (cronică), în: HELION /nr.2/. Timișoara, nov. 1982, p.53-54.
- IONIȚĂ, Lucian - Întări și posibile structuri (opiniu teoretică privind literatura sf.), în: PARBOOK /nr.8/. Timișoara 1982, p.4
- INGA, Ionel - Planete care pierde doilea (scenariu bătăi de date și ilustrație de Sandu Florescu), în: ALMANAH ANTICIPATIE 1983, București, /august/ 1982, p.277-301.
- LUCA, Cornel - Locul dincoloșilor sau preotului transmîrului (recenzie la "Insulașii" de Corneliu Ionescu și Sandu Florescu), în: PARBOOK /nr.8/. Timișoara, nov. 1982, p.56-57
- LUGA, Marcel - Înălțările WANDRO (povestire), în: HELION /nr.2/. Timișoara, nov. 1982, p.12-15
- LUGOIU, Gheorghe și ARNUDAN, Viorel - Storia "Inter" (recenzie), în: HELION /nr.2/. Timișoara, nov. 1982, p.3 (rubr."Ipoteze extra-ordinare")
- MATE, Gabriel - Coascul (minischiță) în: PARADOX (nr.8) Timișoara, 1982, p.6
- MANDICH, György - Enigme limitelor cîin deosebită (recenzie), în: HELION /nr.2/. Timișoara nov. 1982, p.4-7, Biblioteca (rubrică "Ipoteze extraordinare")
- MĂRĂSCU, Constantin - Fragment dintr-un Regulament de ordine interioară și regalele interplanetare (scrisă), în: PARADOX /nr.8/. Timișoara, 1982, p.15.
- MALINTE, Marian - Femeia cu năvăză (scrisă), în: PARADOX /nr.8/. Timișoara, 1982, p.5.
- MORARIU, Marius - Menii de pace (cronică despre literatură avestită care reăspund Serbiei Antoni, Aurel Chișipă, Felix-Maria Costescu, Augustin Corneșiu, Iuliu Giagiu, Lucian Ioniță, Dan Iordache, Sergiu Levins, Liviu Mălăță, Adrian Rogos, Ghe Ștefanescu și Mircea Herămaneu), în: PARADOX (nr.8) Timișoara, 1982, p.7
- OBRADOV, Mimo - Misiuni experimentale a mescalului XX, în: HELION /nr.2/. Timișoara, nov. 1982, p.42-43.
- PETRESCU, Lucian - Dialog cu caracter particular (povestire), în: PARADOX (nr.8). Timișoara 1982 p.6-9
- PETRESCU, Lucian - Şemănător (povestire), în: Almanahul "Stîntă și tehnica" 1982.
- PIGLI, Mircea - În nou despre Atlantida, în: HELION /nr.2/. Timișoara, nov. 1982, p.7-9 (rubr."Ipoteze extraordinare")
- ROBITU, Lucia - Iag (scrisă), în: HELION /nr.2/. Timișoara, nov. 1982, p.33 (rubr."Debut EP").
- ROMILA, Daniel - Memoria sacraului (povestire), în: HELION /nr.2/. Timișoara, nov. 1982, p.34-35 (rubr."Debut EP")
- RONCA, Liviu - Între iluzie și confuzie (notă critică), în: HELION /nr.2/. Timișoara nov. 1982, p.34 (rubr."Microscop").
- SEHOMSAN, Gheorghe - Chameanteaza lumii (cronică de film la "CÂINE-URĂ"), în: PARADOX /nr.8/. Timișoara, 1982, p.14.
- SEHOMSAN, Gheorghe - Assumeau lumiile interioare (evaluare critică a proiecției lui Alexandru Ungureanu), în: PARALOX /nr.8/. Timișoara, 1982, p.8
- SECU, Cornel - Calotă (povestire), în: HELION /nr.2/. Timișoara nov. 1982, p.24-28
- SECU, Cornel - Prințul elenilor (ronnică), în: HELION /nr.2/. Timișoara, nov. 1982, p.52.
- SEBĂS, Iacov-Vasile - Regăsire (scrisă), în: HELION /nr.2/. Timișoara nov. 1982, p.36 (rubr."Debut S.P.).
- SERRABESECU, Mircea - Menii umaniști, în: PARADOX /nr.8/. Timișoara 1982, p.2
- SERRABESECU, Mircea - Der unerhörte Übergang /Ulitioare transmagistică/ (povestire, în culegerea "Unele preparări Klaiver" /"Pisania preparat"/, vol.II, București Editura "Kriterion", 1982, p.186-207.
- TERZIU, George - Înspire din spatele siliei (povestire), în: HELION /nr.2/. Timișoara, nov. 1982, p.28-30.
- TERZIU, George - Dă la viajării lui Iohannis (rezumat la "Aperiștioc" de Mihail Grămcescu București, Editura Albatros, 1981), în: HELION /nr.2/. Timișoara, nov. 1982, p.55-56.
- UNOURANU, Dumitru - Horroruri și prieteni (scrisă), în: PARADOX /nr.8/. Timișoara, 1982, p.6
- VIGHI, Daniel - Întra fantanele și calin (evaluare critică a proiectului lui Iancu Petrescu), în: PARADOX /nr.8/. Timișoara, 1982, p.6
- VIGHI, Daniel - Science-fiction și alchimie medievală (III) în: PARADOK /nr.8/. Timișoara, 1982, p.14
- VIGHI, Daniel - Împărățătoarea creștină literară (rezumat la "Ultima" și la "Un planetă sinistră") de Comunitatea Antică Editura Cartea Românească 1981 și în: PARADOK /nr.2/. Timișoara, nov. 1982, p.51-58.

